

A „Magyar Amatőrök Országos Szövetsége“ megalakul.

II. évfolyam.

Budapest, 1905. november 1.

27. szám.

AMATŐR

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT

kiállítás: műmelléklet.

TARTALMA:

SZÖVEG: Kohlman Artúr dr.: Petzval. — Dr. Lindsay Johnson: A fényképezés történetéből. — Georg Fuchs, München: A festészet, fényképezés és kultúra. V. — Maro: Impressziók a nemzetközi tárlatról. V. — A vilamos fényképezésről. — Kohlman Artúr dr.: Képeinkről. — Fényképezési eljárások. — Kiállítások. — Krónika. — Különlék. — Olvasóink köréből. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések

KÉPEK: A címlapot festette: Gadl István. — A belső fejléct rajzolta: Markó István. — Műmellékletünk: Charles Job: Birkanyáj poros úton. — Szövegképek. Gámn Dezső: Alkony a Rivierán. — Hruska Gyula: Vitorlás a Balatonon. — Glósz Alajos: A két jóbarát. — Hruska Gyula: Életkép a kaszárnyából. — Téglássy Endre: Est. — Kekity József: Legelesző tehének. — B. Romeiser Ferencz: «Ese-fjord Sogn» (Norvégia.) — Gencsy Gyula: Ház a domboldalon. — Ágoston Béla: Naplemente. — Téglássy Endre: Patak partján. — Medveczky Géza: Erdőrészlet.

SZERKESZTI
KOHLMAN
ARTÚR DR

SZERKESZTŐSÉG • KIADÓHIVATAL
KIRÁLY UTCA • HONVÉD UTCA
89. 100

MEGJELENIK MINDEN HÓ 7 ÉN ÉS 15 ÉN
FLÓFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE ==
14 KORONA.

EGYES SZÁMÁRA
60 FILÉR.

Hirdetési célokra legmegfelelőbb ujság:

Bestes Organ für Reclamzwecke ist:

„AZ AMATŐR“

művészi fényképezési folyóirat. Szerkeszti: Kohlman Artúr dr. Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89. Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10. Megjelenik havonta kétszer.

Ára: egész évre 14 korona.

Kunstphotographische Zeitschr. Chefredacteur: Dr. Arthur Kohlman. Redaction Budapest, VII., Király-u. 89. Verlag: Budapest, V., Honvéd-u. 10. Erscheint zweiwöchentlich. Abonnement-Preis für's ganze Jahr K 14. (Mk. 12.)

GESCHÄFTSSTELLE
FÜR DEUTSCHLAND

KAUFMANN & BACHER

ANNONCEN-EXPEDITION für
SÄMTLICHE ZEITUNGEN.

ALLEINIGE INSERATENANNAHME DER ZEITSCHRIFT „AZ AMATŐR“.

TELEFON: AMT. VI.

BERLIN, S. W. KÖNIGGRÄTZERSTRASSE 67.

TELEFON: AMT. VI.

MODERN KÖNYVTÁR

könyvkölcsönző vállalat

Budapest, Király-utca 70. szám.

Telefon 82-24.

A ki a modern irodalommal lépést kíván tartani,
a ki tiszta, új könyveket szeret olvasni, az
kérjen ismertetést a

MODERN KÖNYVTÁR-tól!

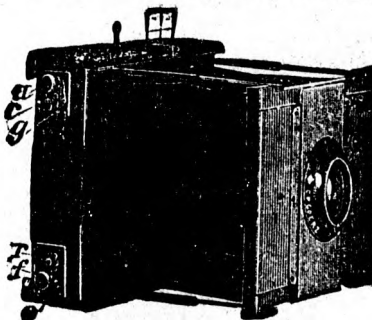
A «Modern Könyvtár» előfizetői minden magyar, francia, német és angol könyvet megjelenése után, kölcsönképen rögtön megkaphatnak.

A «Modern Könyvtár» előfizetőinek Budapestben házhoz szállítja, vidékre pedig postán küldi a könyveket.

WANAUS JÓZSEF

fényképező készülékek és saját készítményű
szükségleti cikkek raktára

BUDAPEST, IV., DEÁK FERENCZ-U. 19.

Dús raktár: Szalon, utazó-
Kodak és egyéb
kézi kamarákban.

Lloyd kamarák.

A leghíresebb
gyártmányú objec-
tívek. * Celloidin,
aristo, bromezüst-

papírok. * Kiváló jó minőségű lemezek. *
Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron.

Mindennemű fényképezési munkákat elvállalok. * Sötétkamerám a t. amatőr fényképező
uraknak és hölgyeknek rendelkezésére áll.

TELEFON 867.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

J. HAUFF & Co., G. m. b. H., FEUERBACH (Württemberg).

Legnagyobb érzékenységű

Hauff-féle szárazlemez

Pillanatlemez, 27° W. = 17° Sch.

Ortochromatikus (színérzékeny) pillanatlemez 27° W. = 17° Sch.

Fényudvarmentes lemez, 24° W. = 14° Sch.

Fényudvarmentes ortochromatikus lemez, 24° W. = 14° Sch.

Legtisztább preparálás. Legnagyobb egyenletesség. Kitünő fedés és átlátszóság. Finom szemcsézet.
Nincs sárga színezés, ennél fogva minden előhívóra egyenlően alkalmas. Álló-előhívásra kiválóan alkalmas.

Egyenlő árak valamennyi fajtára nézve.

Kapható az összes fényképezési szaküzletekben.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

C. A. STEINHEIL SÖHNE

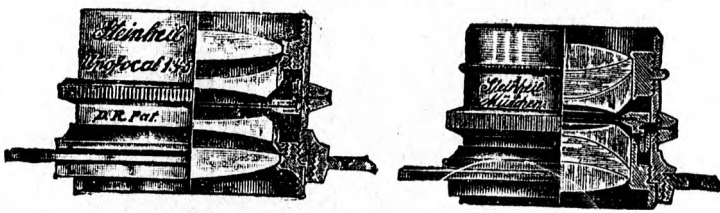
OPTISCH-ASTRONOM. WERKSTÄTTE

(Gegr. 1855.) MÜNCHEN (Gegr. 1855.)

Orthostigmatok F 1:6, 8; gyutávolság 1:12.

Sorozat (Ser.) B., D. és E. Legfényerősebb kittezett univerzális minden célnak megfelelő objektívek.

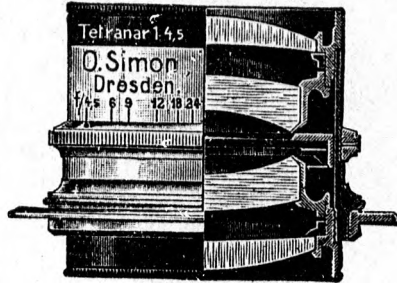
Orthostigmat-sorozatok.

Unofocalok 1:4, 5 és 1:6. (Sorozat I. és II.)
Legfényerősebb kittezetlen szimmetrikus anasztigmatok arckép és kézikamarák részére.

Kézikamarák orthostigmatokkal és unofocalokkal.

Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

„Tetranarok“

F: 4,5 F: 6

Első állami éremmel díjazva.

Elsőrangú s legmagasabb fokélyű univerzális anasztigmatok

Kiváló élesség a szélekig és mély rajz a legnagyobb nyílás mellett is

Különleges objectivek legfinomabb amatőr- és szaktényképezéshez.

Árjegyzék ingyen.

Elárusítóknak 10 napi próbaidőre.

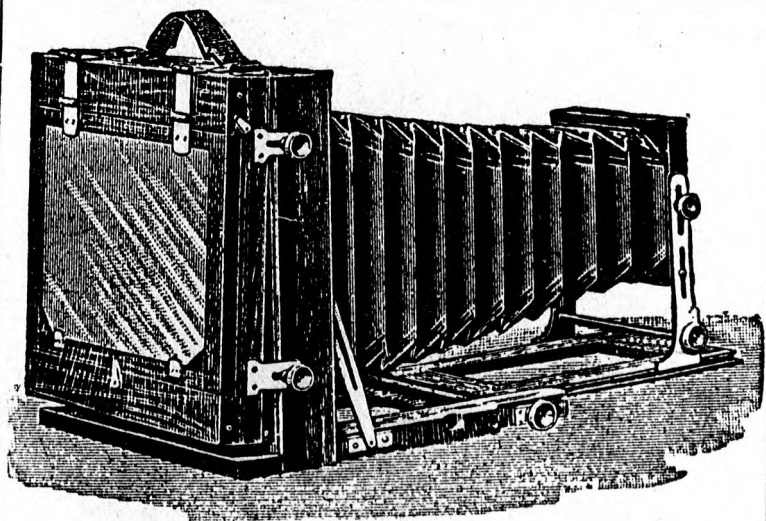
OSKAR SIMON, Dresden-A. 21, Glasewaldstr. 37/39.

Alapítva 1876. Præciziós-optikai műhely. Alapítva 1876.

„Octanarok“

F: 6,3

D. R. P.

GERLICH ÉS SVUGER

BUDAPEST,

VII. KER., KLAUZÁL-UTCZA 21.

Műasztalosok fényképezési gépekre.

Javítások a legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal,

Budapest, VII., Király-u. 89.

≡ Inserate ≡

für Oesterreich-Ungarn werden bei der Insertions-Abteilung der Administration

„AZ AMATŐR“

Budapest, VII., Király-u. 89.

angenommen.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

fotózni

ide fotózni

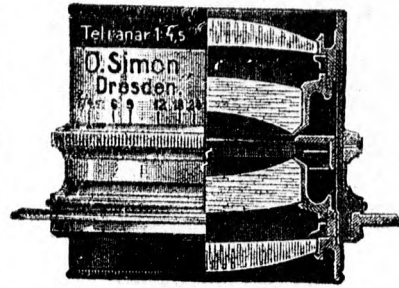
Bromezüst-papírok ❁ Negatív-papír
Pigment-papír ❁ Pigment-fóliák
Emera-papír ❁ Lenta-papír
❁ Tekercs-filmek ❁

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

Ez a hely kiadó!

Dieser Raum ist
zu vergeben!

„Tetranarok“

F: 4,5 F: 6

— Első állami éremmel díjazva. —

Elsőrangú s legmagasabb fokú
univerzális anasztigmatok

Kiváló élesség a szélekig és mély | Különleges objectivek legfinomabb
rajz a legnagyobb nyílás mellett is | amatőr- és szaktényképezéshez.

— Árjegyzék ingyen. —
Elárusítóknak 10 napi próbaidőre.

OSKAR SIMON, Dresden-A. 21, Glasewaldstr. 37/39.

Alapítva 1876. Præzisions-optikai mûhely. Alapítva 1876.

„Octanarok“

F: 6,3

D. R. P.

1904. évi
fényképezési kiállítás.

Színes lombozat, érdekes felhő-
képződés felvételére az ősz beköszön-
tével legalkalmasabbak:

Lipcsében ezüst érem-
mel kitüntetve.

A Jahr-féle Ortho-pillanatlemezek.

A Jahr-féle Ortho-fényudvarmentes-lemezek.

A Jahr-féle Ortho-különleges lemezek.

Kaphatók min-
den fényképezési
szaküzletben. ◦◦

RICH. JAHR

Trockenplattenfabrik, DRESDEN A. 18.

Hirdetési célokra legmegfelelőbb ujság:

Bestes Organ für Reclamzwecke ist:

„AZ AMATŐR“

művészi fényképezési folyóirat. Szerkeszti: Kohlman Artúr
dr. Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89. Kiadóhiva-
tal: Budapest, V., Honvéd-u. 10. Megjelenik havonta kétszer.

Ára: egész évre 14 korona.

Kunstphotographische Zeitschr. Chefredacteur: Dr. Arthur
Kohlman. Redaction Budapest, VII., Király-u. 89. Verlag:
Budapest, V., Honvéd-u. 10. Erscheint zweiwöchentlich.
Abonnement-Preis für's ganze Jahr K 14. (Mk. 12.)

GESCHÄFTSSTELLE
FÜR DEUTSCHLAND

KAUFMANN & BACHER

ANNONCEN-EXPEDITION für
SÄMMLICHE ZEITUNGEN.

ALLEINIGE INSERATENANNAHME DER ZEITSCHRIFT „AZ AMATŐR“.

TELEFON: AMT. VI.

BERLIN, S. W. KÖNIGGRÄTZERSTRASSE 67.

TELEFON: AMT. VI.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

fotózni

ide fotózni

KODAK-

FILMEK ÉS KODOID-LEMEZEK,
KODAK-PAPIROSOK, KODAK-
ÜVEGLEMEZEK

a legrégebb, legjobb hírnek és
legnagyobb közkedveltségnek
örvendő gyártmányok.

Folytonosan tökéletesítetvén, a művész-fényké-
pezők legmagasabb igényeinek is megfelelnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KODAK-gyártmányok minden jobb magyar-
országi fényképezési szaküzletben kaphatók.

KODAK L^{TD} WIEN

I., GRABEN 29.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

Gyermekjáték-
szerűen könnyű
kezelés.

EMIL WÜNSCHE
AKT. GES.
für Phot. Industrie
REICK bei Dresden.

Legújabb redőnyzárás Victrix-kamara.

==== Födött kihuzat. ====

Csupán egy újnyomás a kihúzás és összes redőny-szélességekre.

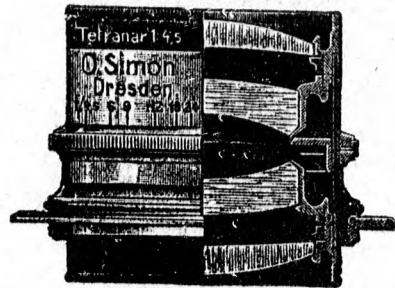
Minden fajta klapp- és film-kamarák.

Legújabb modellek. □ Kérjünk árjegyzéket.

Vezérképviselő Magyarországon-Ausztria részére:

ERICH MEYER

Wien, III., Hauptstrasse 14/16.

„Tetranarok“

F: 4,5 F: 6

— Első állami éremmel díjazva. —

**Elsőrangú s legmagasabb fokú
univerzális anasztigmátok**

Kiváló élesség a szélekig és mély || Különleges objectivek legfinomabb
rajz a legnagyobb nyílás mellett is || amatőr- és szakfényképezéshez.

— Árjegyzék ingyen. —

Elárusítóknak 10 napi próbaidőre.

OSKAR SIMON, Dresden-A. 21, Glasewaldstr. 37/39.

Alapítva 1876. Præziós-optikai műhely. Alapítva 1876.

„Octanarok“

F: 6,3

D. R. P.

1904. évi
fényképzési kiállítás.

**Színes lombozat, érdekes felhő-
képződés felvételére az ősz beköszön-
tével legalkalmasabbak:**

Lipcsében ezüst érem-
mel kitüntetve.

A Jahr-féle Ortho-pillanatlemezek.

A Jahr-féle Ortho-fényudvarmentes-lemezek.

A Jahr-féle Ortho-különleges lemezek.

Kaphatók min-
den fényképezési
szaküzletben. □ □

RICH. JAHR

Trockenplattenfabrik, DRESDEN A. 18.

Hirdetési célokra legmegfelelőbb ujság:

Bestes Organ für Reclamzwecke ist:

„AZ AMATŐR“

művészi fényképezési folyóirat. Szerkeszti: Kohlman Artúr
dr. Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89. Kiadóhiva-
tal: Budapest, V., Honvéd-u. 10. Megjelenik havonta kétszer.

==== Ára: egész évre 14 korona. ====

Kunstphotographische Zeitschr. Chefredacteur: Dr. Arthur
Kohlman. Redaction Budapest, VII., Király-u. 89. Verlag:
Budapest, V., Honvéd-u. 10. Erscheint zweiwöchentlich.
Abonnement-Preis für's ganze Jahr K 14. (Mk. 12.)

GESCHÄFTSSTELLE
FÜR DEUTSCHLAND

KAUFMANN & BACHER

ANNONCEN-EXPEDITION für
SÄMTLICHE ZEITUNGEN.

ALLEINIGE INSERATENANNAHME DER ZEITSCHRIFT „AZ AMATŐR“.

TELEFON: AMT. VI.

BERLIN, S. W. KÖNIGGRÄTZERSTRASSE 67.

TELEFON: AMT. VI.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

fotózni

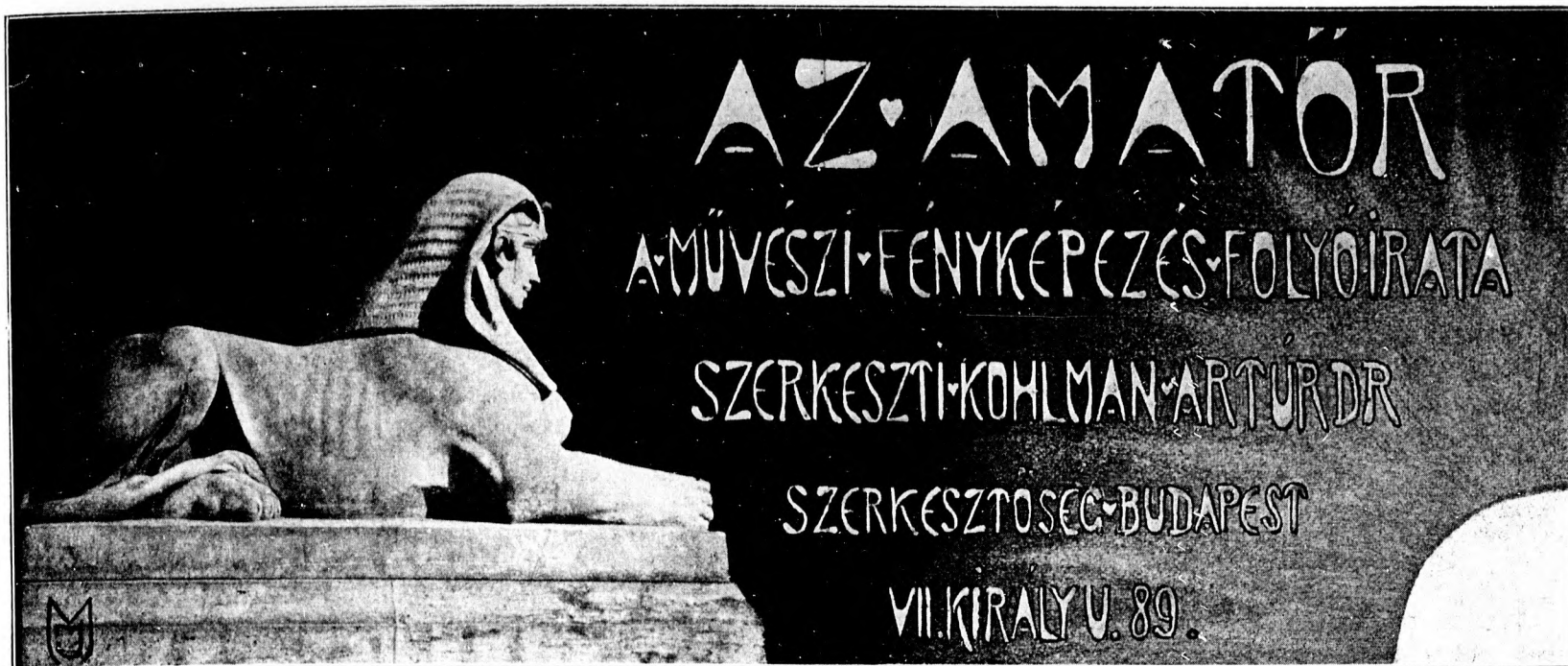
ide fotózni

Bromezüst-papírok ❁ Negatív-papír
Pigment-papír ❁ Pigment-fóliák
Emera-papír ❁ Lenta-papír
❁ Tekercs-filmek ❁

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

A «Magyar Amatőrök Országos Szövetsége» megalakult. E minden magyar amatőrre örvendetes eseményről jóval lapzárta után értesülvén, lapunk más helyén is csak röviden számolhatunk be a megalakulást kimondó népes és felette lelkes előértekezlet lefolyásáról, nehogy ez által lapunk még nagyobb késedelmet szenvedjen.

A kiküldött szűkebb bizottság pedig arra kéri az érdeklődőket, hogy címüket lapunk szerkesztőségével közölni sziveskedjenek. A fővárosi és vidéki egyesületeket a szövetséghez való csatlakozásra, a vidéki amatőröket pedig újabb szövetségi egyesületek alakítására már most és ez úton is felhívja.

Petzval.

Irta: Kohlman Artúr dr.

Megint csak sikerült Ausztriának megtenni a magyar tudományos világ egyik már évekkel ezelőtt kialudt csillagát — *osztráknak*. Mindezt pedig főleg a magyar tudományos világnak, az Akadémiának, de a hivatalos Magyarországnak jóvoltából is. Mert hogy nekünk nem kellett és ezúttal sajátságos módon halála után sem lett «nagynevű hazánkfia» *Petzval*, végleg maguknak anektálták az osztrákok, mintha sohasem is lett volna a mienk, mintha nem itt ringott volna a bölcsője, nem itt nőtt volna iskolás gyermekké, ifjúvá, férfivé. És mintha nem vitte volna őt is ki az igazi nagy tehetségeknek, a lángésznek érvényesülési vágya. Mintha azért, hogy — nem lévén meg akkoriban sem kellő értéke nálunk, — óriási tudását, csodás zsenialitását a Lajtán túl érvényesítette évtizedeken keresztül egészen haláláig, legott megszüntette volna magyar voltát. Mintha soha a mienk nem lett volna, és bár távol tőlünk mindhalálig a mienk nem maradt volna?

De hát úgy látszik, hogy ez az eset forog fenn ezúttal. A hivatalos, a tudományos Magyarország egyenesen megtagadja *nagy szülöttét* és míg az osztrák és birodalmi némettség, de a többi európai nagy kulturnemzeteknek tudományos és hivatalos világa is nagy számmal és legnagyobb tekintélyekkel képviseltették magukat a nagy, a világhírű tudós múltó porai fölé emelt emiék-művének leleplezésén, Magyarországot a magyar Tudományos Akadémia megbízásából «*Professor von Wertheimer*» képviselte.

Ilyen nevű magyar tanárunk van-e, nincs-e, nem tudjuk. Azt hisszük azonban, hogy Magyarországot nagy szülöttének emlékünnepe *osztrák* tudós képviselte. De feltéve, hogy *Wertheimer* tanár netán magyar tudós lett volna is, azt hisszük, lettek volna-e hazában még oly nagyobb hírű magyar tudósok is, a kiknek jelenlétéből és felszólalásából a külföld arról is tudomást szerezhetett volna, hogy *Petzval* Józsefhez némi közünk nekünk is volt. Így ott kellett volna hogy legyen ez ünnepen *Eötvös* Loránt bárónak, a Tudományos Akadémia nemrégiben visszavonult elnökének, elsősorban. De ha ott volt Bécs város képviselőjében *Lueger* dr. polgármester, a kormány képviselőjében dr. *Cwiklinski* kultuszminiszteri osztályfőnök, dr. *W. von Harter* volt közoktatásügyi miniszter és a tudományos intézetek és egyesületek képviselőjében a legnagyobb tekintélyek; akkor *a m. kir. tudományegyetem, a József-műegyetem, az Akadémia, az Építész és Mérnök Egylet, és — minthogy Petzval nevét főleg a modern fényképezési, az arckép-objektívnek feltalálása és tökéletesítése tette világhírűvé és halhatatlanná. — ott lett volna a helye a magyar szakfényképezők egye-*

sülete és úgy a budapesti Photo Club, mint a vidéki amatőr egyesületek kiküldött képviselőinek is. Az az «országos» cím, melyet a budapesti Photo-Club alcimként felvett és eddig eléggé indokolatlanul le nem tett — egyenesen kötelességévé tette volna ez egyesületnek, hogy Petzvalnak, a nagy és tudós amatőrnek emlékünnepeén részt vegyen, sőt a hazai amatőröket a testületi részvételre felhívja. Sajnos, mindez nem így történt, dacára annak, hogy a Wiener Photo-Club átírt ez ügyben és a lelkes Bohus László báró személyesen indította és nyitotta meg a gyűjtést a Petzval-émlékre. De mint minden, úgy ez ügyre is a feledés fátyolát borította a hagyományos nemtörődömség.

Így és csakis így történhetett, hogy az ez évi október hó 17-iki emlékünnepről a hazai sajtó alig, ellenben a külföldi akként emlékezett meg, hogy Petzvalt — derék lajtántúli szomszédaink szolgáltatta adatok alapján — egyértelműen megtette *osztráknak*.

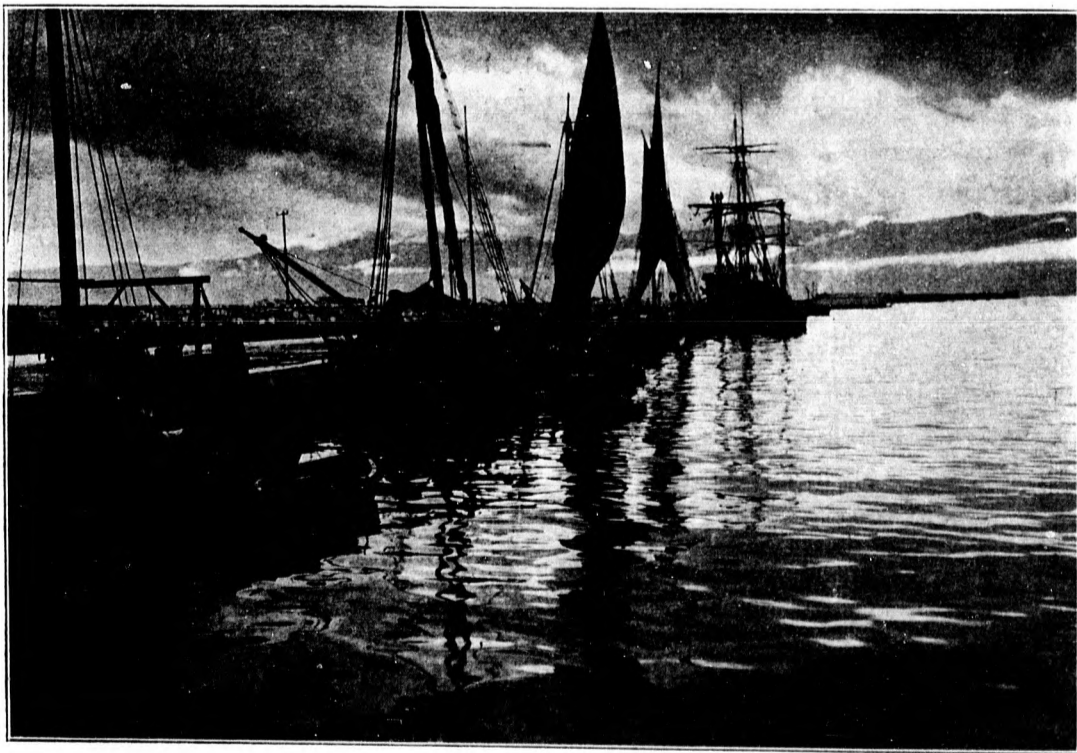
Pedig Petzval József Miksa, a tőlünk elszakadt tudós, Szepesbélán született, 1807. január 6-án. Az ottani katolikus népiskola tanítójának volt a fia. Atyja nemcsak mint zenész és zeneszerző volt híres az egész Felvidéken, hanem ügyes mechanikus hírében is állott, a ki órákat, zongorákat és gépeket javított, sőt a perpetuum mobile és a repülőgép problémájával is foglalkozott.

Ilyen környezetben az ifjú Petzval a legmegfelelőbb helyen volt, bár annál hiányosabb volt az iskolai tanítása. Miként Petzval, ugyancsak magyar születésű, de már évek hosszú sora óta Bécsben élő, egykori tanítványának, *Erményi* dr. mérnöknek német nyelven megírt kitünő életrajzában olvassuk, Petzval maga írja ez időről:

«A tanítás félórai imával kezdődött, azután következett az írásbeli feladat kijavítása, majd ama tanulók testi megfenyítése, a kik rosszul csinálták meg feladataikat, azután újabb feladat diktálása, és végül ismét félórai ima.»

A később híressé lett matematikus a gimnázium alsó osztályaiban olyan rossz tanuló volt a számtanból, hogy tanára az e miatt kétségbeesett apának azt tanácsolta, hogy legjobb lesz, ha a fiút valami mesterségre adja. Egy véletlen azonban útját állotta ennek a tervnek és felkeltette Petzvalban a matematika iránt való rajongó szeretetet. A szünidő alatt ugyanis kezébe került valahonnan *Hausernek* «A matematika elemeinek analitikai magyarázata» című munkája. Csakhamar tudta az egészet. A következő iskolai évben tanára ugyancsak meg volt lepve, mikor egyik legrosszabb tanítványa nemcsak a matematikában, de az összes többi tárgyakban is a legelső fölé emelkedett. Mire 1823-ban a kassai liceumba ment, már ismerte a magasabb analízist. Itt két évet töltött. De szegénysorsú atyja nem tudván többé tanulmányaiban támogatni fiát, önmaga gondoskodott magáról. Tehetsége meg volt hozzá és a szorgalom és munkabírás sem hiányzott nála. Több körülmény arra vall, hogy ez időben valamelyik Almássy gróf családjának birtokán nevelősködött. Itt sajátította el a különböző testgyakorlatoknak alapelemeit, melyekben később, mint mindenben, mihez hozzáfogott, elsőrangú lett.

(Folytatiuk.)

Alkony a Rivierián.

Gámán Dezső, Kolozsvár.

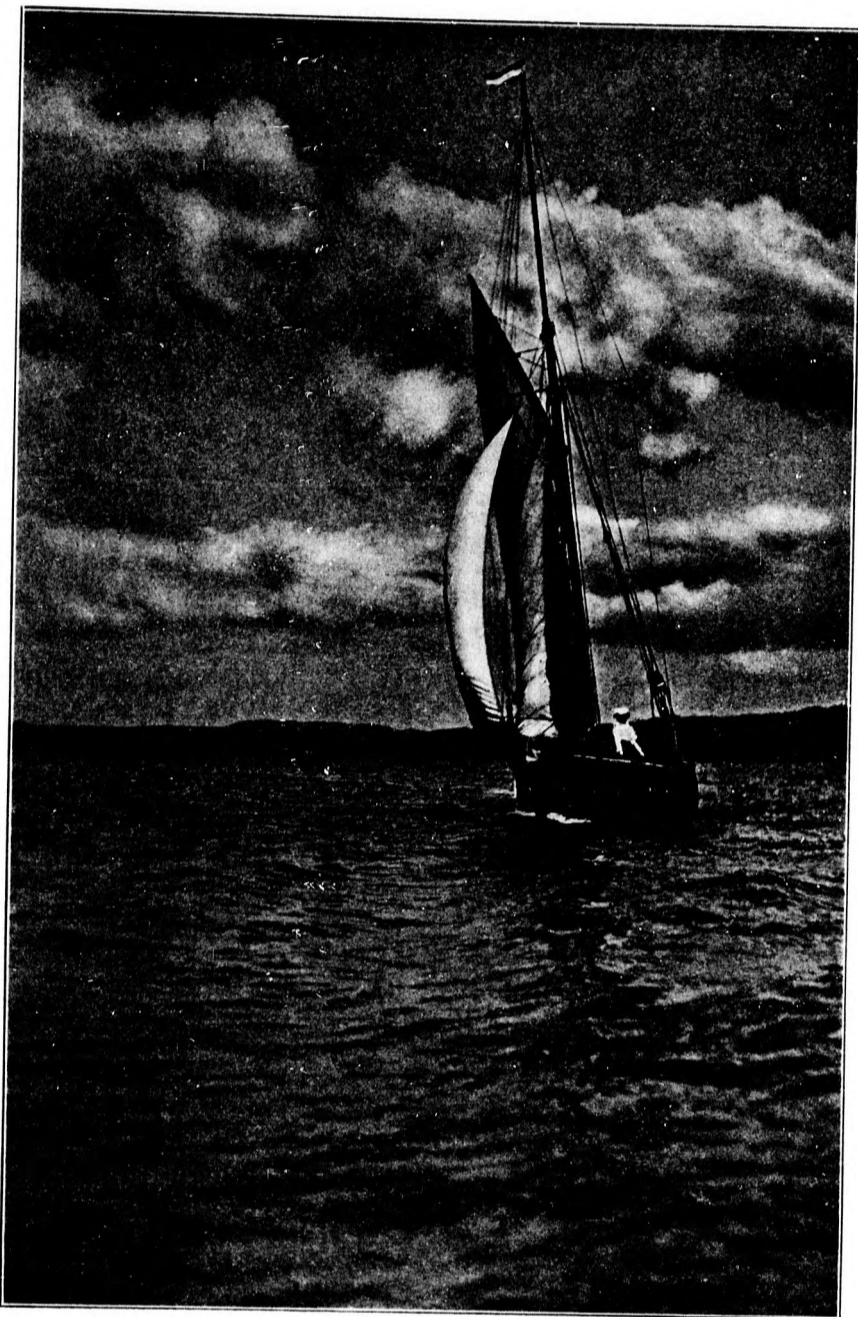
A fényképezés történetéből.

Daguerre és Niepce.

Írta: Dr. Lindsay Johnson.

A fényképező tudomány legnagyobb úttörője Daguerre, 1781-ben született Cormeillesben, Páris mellett. Ifjúságáról csak annyit tudunk, hogy az adóhivatalnál volt alkalmazva, később pedig mint díszletfestő nyert sokkal jövedelmezőbb állást valamelyik színháznál. 1822-ben megismerkedett Charles tanárral, kinek chlórezüst papírra másolt siluettjei akkor nagy feltűnést keltettek. Ekkor nyílt először alkalma, hogy a fényképezés nagy problémájával foglalkozzék. Időközben sokan igyekeztek a feladatot megoldani, de figyelemreméltó eredményeket csak a Chalons sur Saone-i születésű Niepce ért el, Ő ugyanis már használatba veszi Baptista Porta több százados találmányát, a camera obscurát. Egy asphalttal bevont érclemezt több órán át exponált a kamarában és elég tartós képet kapott, ha azokat a részeket, melyeket fény nem ért, terpentinnel kente be.

Ez időben Daguerre gyakori látogatója volt Chevalier optikusnak, kinek kis üzlete volt a Quai d'Horlogeon, 1826 januárjának egyik napján Daguerre kísérleteiről beszélt az üzletben, mire Chavalier megjegyezte, hogy hallott valami Niepce nevű emberről, ki állítólag hasonló eredményeket ért volna el. Daguerre erre rögtön írt Niepcenek, de ez mucsai bizalmatlansággal tűzbe vetette a levelet, azt mondva magában: ez bizonyára egyike azoknak a ravasz párisiaknak, kik titkomat szeretnék kifürkészni. Mindennek dacára válaszolt a levélre, sikert kívánt, de egyszersmind tudtára adta Daguerrenak, hogy titka meg nem vásárolható. Ez azonban nem hagyta a dolgot annyiban, hanem hogy bizalmat ébresszen, a «*bon homme*»-ban küldött neki egy szépiaszínű enteriört. Miként léptek személyes érintkezésbe, azt biztosan nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a csábítgatás nagy hatással volt Niepcere, mert viszonzásul egy asphal-eljárással készített cinklemezt küldött Daguerrenak. 1822 augusztusában Niepce Párisban járt és felkereste Daguerret. Egyezséget kötöttek, melynek értelmében mindenik köteles a másikkal felfedezését közölni. E szerződés létrejötte után — írja Chevalier — Daguerre laboratóriumába zárkózott, két évig szakadatlanul dolgozott és ez idő alatt senkit nem bocsátott magához. Minden dolgot alapos tanulmányozás tárgyává tett, míg végre egy szerencsés véletlen is segítségére jött. Ugyanis egy ka-

Vitorlás a Balatonon.

Hruska Gyula, Budapest.

nalat egy kevés szabad jód jelenlétében érintkezésbe hozott egy ezüstlemezzel. Mikor aztán a kanalat leemelte, csodálkozva látta, hogy annak képe éles körvonalakkal válik ki a lemez jódal bevont felületéről. E jelenségen okulva, egy jód-gőzzel preparált ezüstlemezt a camera obscurában exponált. Ekkor azonban még csak igen gyenge képet kapott. Jobb eredményt azonban csak akkor ért el, midőn a lemezt petróleummal hívta elő. Egy másik kedvező eset is nagy hasznára vált. Exponált lemezét ugyanis előhívás előtt egy sötét szekrénybe zárta el. Midőn a szekrényt kinyitotta, látja, hogy a lemezen éles és tiszta kép jelent meg. Rövid keresés után rájött, hogy e jelenséget higanygőz idézte elő. A képet azután natriumthiosulfittal rögzítette.

Első kísérleteit bemutatta a francia akadémia három tagja, *Humboldt*, *Bio Arago* előtt.

1839-ben a kormány Daguerrenak 6000, Niepce utódjának pedig 4000 frank évi kegydíjat utalványozott és felfedezésüket közkinccsé tette.

A festészet, fényképezés és kultura.

Irta: Georg Fuchs, München.

V.

Az abszolút festés már egész keletkezésénél fogva is *szociális* művészet. És mi sem szocializálja inkább, mint a «gépezésbe» való átmenetele, a mi tehát a fényképező gép alkalmazásával tényleg meg is történik. Mert az az előítélet, melylyel azóta a fényképezőgépek, mint a művészi intuición kifejezőmódjának még egyre küzdenie kell, egyáltalán nem más, mint az az előítélet, mely bennünket sokáig és — akkor talán még joggal — ugyancsak erősen, «ítélet»-szerűen a gépmunkának ellenségévé tett. Kezdetben ugyanis a gép minden téren pusztán vásári, pocskék portékát termelt, úgy hogy jó ideig joggal lettünk és maradtunk ellenségei. Manapság azonban már sokkal izléesesebb és esztétikailag is sokkal tökéletesebb termékeket juttat nekünk, mint a kezdetleges kézmű. A gép mint a művészi, alakító erő ma már elismerendő és elismert is. Ezért tehát egyenesen agylágyulás volna az ellen szót emelni is, hogy a jövőben — de már napjainkban is — az «abszolút festészet» precíz gépies eszközöket használ fel. Még pedig annál is inkább, mert csak ezekkel helyezük abba a helyzetbe, hogy feladatát teljesíthesse, mert vele abba a helyzetbe kerül, hogy feladatát teljesen betöltheti, a mennyiben ugyanis mindannak a sok *tehetség*nek, mely eddig parlagon hevert, — mert érvényesülésüket különféle, gyakran éppen rajtuk kívül álló körülmények akadályozták — széles és hálás működési és érvényesülési teret nyit meg. Mert nem az értelemnek, intelligenciának és műizlésnek, hanem a pénznek hiánya akadálya a tisztult felfogású festői alkotások kelendőségének. És mihelyt bármily sokkal olcsóbb előállítás mód, mely ezenkívül még a jó másolatoknak hasonló értékű és rövid időn belül való elkészítését teszi lehetővé — minden művelt embernek lehetővé teszi, hogy ne csak bámulója, hanem egyúttal *vásárlója* is legyen, — előáll, akkor az összes korlátok egyszerre hullnak le. A «nivót» pedig mindez éppenséggel nem csökkentené. Mert vannak már fényképeink, melyek nem állanak mögötte sok oly képnek, melyeknek mesterei egy *Whistler*, *Renoir* vagy *Liebermann*.

Természetesen ez nem fogja szükségszerűleg maga után vonni az ecsettel és rajzónnal való abszolút festésnek eltűnését. Hiszen meglehető-

A két jóbarát.

Glósz Alajos, Zetény.

sen abbahagyták már a fametszést is, ámbár a vonalrajz marásteknikája bámulatosan finom nyomokat ad. Ámde az e művészi eljárásra tehetségeseknek felette nagy, talán túlnyomó száma a fényképezésben teljesen kielégítő kifejezési eszközt fog találni és ezek nem lesznek akkor sem kevésbé művészek, mint voltak azelőtt.

Azokat, kik képeiket közlés vagy bírálat végett lapunk szerkesztőségéhez beküldik, arra kérjük, hogy a legkifogástalanabb kivitelű, nem pedig elrontott, aranyfürdőben vagy előhívóban agyonnyomorgatott másolatokat juttassanak hozzánk, mert csakis kitűnő másolatokról készíthető jó klisé, már pedig a szép reprodukció valamennyink közös érdeke. Azonkívül még arra kérjük, hogy a kép hátára nevüket, pontos lakcímüket, valamint a kép címét tentával feljegyezni sziveskedjenek.

Impressziók a nemzetközi tárlatról.

— Sorozatos ismertetés. —

V.

Budapest, 1905 november.

A soproni képzőművészeti kör amatőrfényképezői ezúttal először szerepeltek kollektive hazai nemzetközi tárlaton. És e szereplésükre méltán lehetnek büszkék. Oly sok szép dolgot produkáltak e kis gyűjteménnyel, hogy méltán sorozhatjuk egyesületüket az ország legelső amatőregyesületei közé. S ezzel egyúttal fényes bizonyosságot tesznek az általunk oly gyakran hangsúlyozott igazság mellett, hogy az egyesületekbe való tömörülés mily nagy eredményekkel járhat. De meglátszik e képeken egy bizonyos kölcsönhatás is, melyet ez egyesület tagjainak munkásságára a képzőművészetnek többi ágával foglalatoskodó tagjaival való állandó érintkezésnek eredménye. Ámde bármennyire elismerjük is a soproni képzőművészeti kör amatőrfényképező tagjainak művészi képességeit, nem fojthatjuk ezúttal sem magunkba a feletti bosszúságunkat és méltatlankodásunkat, hogy egy magyar egyesület tagjai közül többen képeikre, — melyet magyar kiállításra küldenek, — német felírásokat, címeket és aláírásokat alkalmazzanak. Vajjon mit gondolhatott az a néhány külföldi kritikus, a ki e képeket látván és felírásukat olvasván, első percben arra gondolt, hogy ezeknek szerzői külföldiek, németek, ellenben azt a felvilágosítást nyerték, hogy a szerzők németességük dacára is magyarok. Reméljük azonban, hogy a soproni művészek is belátják e hibát és jövőben külsőségekben is magyaroknak fogják magukat vallani.

De nézzük csak képeiket

Röttig Odo három képével szerepel a tárlaton. Az «Ősz» («Herbst») című (228) hangulatos lombhullatást, nyirkos levegőt, a «Hétköznap» című (229) jól kiexponált enteriört mutat be, de legsikerültebb, legművészebb mégis a «Seebenstein vára» című nagyobb méretű képe. E kép megérdemli, hogy kissé megálljunk előtte. Mert megtanít arra, hogy e különben elcsépelet témát miként lehet hatásosan feldolgozni. A várnak egyik szöglete a képnek egyik sarkában van elhelyezve.

Azután a kép felső felén túl a képnek majdnem kétharmad részét a folyó szegélyezte távoli hegyek távlata tölti ki. A kép alsó felében a várfal húzódik végig. Lágyan temperált bokrok széles levelei zárják le a kép alsó szélét. A bokrok körülbelül a képnek egyharmad részét foglalják el. Különös érdeme e képnek térbelisége, a várszögletnek plasztikája és helyesen felfogott világítása.

Hangulatos, — bár kivitelében kissé gondatlan és fogyatékos — Roth Gusztávnak «Tiszavidék» című képe (222), melynek színezése nem sikerült valami nagyon, mert a kék alapszín sok helyen zöld foltok bontják meg. Sikerült és jól ellesett «Vadászat után» című képe is (221).

Heinrich Román két szépen világított arc képtanulmányt (231, 232) és két szép tájképet (233, 234) mutat be. Az utóbbiak közül a «Tél» című finom tusrajzszerű, teljes illuziót keltő téli hangulat. A kép közepét hóval borított lankás domboldal, melyet jobbra erdő szegélyez, az egész képet domináló első fával foglalja el, jobbfelől pedig keskeny erdei út zárja le zuzmarás bokraival a képet. E kép külön is dicséretet érdemel és a brómezüsttechnikának is remeke.

Károlyi Lajos négy tájképet állított ki, melyek közül az «Alkony a tengeren» címűt (224) emeljük ki, mint felette szépen hangolt, teljes illuziót keltő esthangulatot. A többiek már témájuknál fogva is szerényebbek.

A sort Weisz Ernő «Cigánykunyhó»-ja (227) zárjába, melynek sok jó kvalitását azonban ugyancsak lerontják a beállított pózoló cigány-purdék.

Életkép a kaszárnyából.

A «Fotografia»-ból.

Hruska Gyula, Budapest.

A többi magyar kiállítók közül is számosan feleltek meg a hozzájuk fűzött várakozásnak, míg mások első fellépésükkel határozottan meggyőztek bennünket művészi képességeikről. De sokakban csalódtunk is, míg mások mindenre inkább tarthatnak igényt, mint a művészi jelzőre.

Révész Zoltánnak, — a kit lapunk olvasói gyors és folytonos fejlődése révén figurális problémák ügyes megoldójaként ismernek, — csak egy képét láttuk a tárlaton. «Tavaszi» a címe (248). Poetikus a gondolata. Helyes és izlésre vall a modell és a szép miliő megválasztása. A póz természetes. Az erdei tisztáson virágot tépő ifjú leányka mozdulata kecses. De van e szép és igazán illuziót keltő, a gondolatot teljesen kifejező képnek is egy kis koncepcionális hibája. Ugyanis a nagy alak éppen a kép közepén van és ezzel két teljesen egyforma részre bontja a képet. Viszont külön kiemelendő és elismerésre méltó a képnek bámulatos mélysége.

Komoróczy Andor is csak egy képet állított ki, de az az egy teljes elismerést érdemel. «Castelnuovo-i halász»-a különösen a sziklás tengerparton horgászó halász felette lendületes mozgásával, de a tenger hullámfodros tükrének végtelenségével is magára vonta a látogatók figyelmét. Pigment nyomású kivitele pedig kifogástalan.

Belházy Imre is csak egyetlen egy képpel vett részt a tárlaton, melynek «Sirocco» a címe (244). De ez az egy felfogásával, beállításával, jól választott lágy tónusával, csudás felhőzetével, tarajos hullámaival méltán bámulatot keltett a műértőknél csak úgy, mint a laikus nagyközönség szemében is. A tengerparti város csak sejthető és az egész figyelmet az égre és vízre tereli a mester, a mi teljes mértékben sikerülvén neki, megmagyarázza azt a jó hangulatot, mely e képen előmlik és annak láttára a szemlélőben is visszhangot kelt.

Fekete Géza (Zenta) is két miniatűr (6×9 cm. nagyságú) színes gumminyomattal lepelt meg bennünket is, másokat is. Annak idején lapunk szerkesztője ezeknek egyikéről, a «Falurészlet»-ről igen meleg hangon és nagy elismeréssel emlékezett meg akkor, mikor e képet előzetes megbirálás végett mestere lapunknak beküldötte volt. És mi sem mondhatunk most egyebet, mint hogy e kép — ha kis méreténél fogva nem is tűnt fel talán mindenkinek, — a műértő szemét el nem kerülhette. Szerzőjének — a ki annakelőtte még talán sohasem is látott színes gumminyomatot — becsületére válik.

Janovitz Emil két, régi angol metszetekre emlékeztető bámulatosan szép kivitelű brómézüst nagyítást állított ki. Ezek közül a «Tavaszi» című nyerte meg mégis inkább tetszésünket. Sárgás alaptónusa, az acélszürke rajza

még csak emelték azt a hatást, melyet az előtér lankás domboldala, a terebélyes fa, a háttérben elmosódva látható faluval és messze távolban sejthető hegyek összhangulata másokban és bennünk is keltett. De már azt, hogy ez angol metszetekhez hasonló két magyar kép alá miért volt «*Photographie d'après nature — Emile Janovitz*» aláírva, nem tudjuk megérteni. Annál kevésbé, mert a kiállítás látogatói magyarul is értettek. Avagy talán e nyelv nem volt eléggé internacionális a szerzőnek a nemzetközi kiállításra, a melyet épp a magyarok tettek ily módon azzá? Feleletet a szerző adhatna, de az ilyesmit helyeselnünk nem lehet. Legyünk magyarok és csak azok a külsőségekben is.

Jakobei László «Romok között» c. képe (252) jól kiexponált, kis kép. Sem a mérete, sem a technikája nem kelt különös figyelmet, de a hely e kiállításon mégis megillette, mert van — koncepciója.

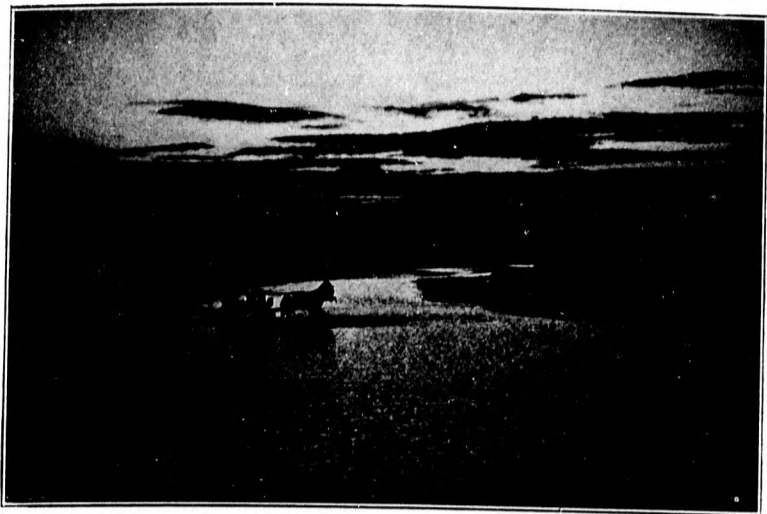
Szöts Albert (Zágon) «Lovak a nádasban» c. képét (259) a lovak szép mozdulatai érdekessé teszik. «Düledező kápolná»-ja kevésbé sikerült.

Stolz Róbert (Zólyombrezó) csinos kis falurészletet, *Balog Hugó* szép erdőrészletet, *Mader László* kiváló lágyságával feltűnő «Legelésző tehének» c. brómézüst nagyítást, *Jerikoglu Iphigenia* szép gumminyomatot, *Weisz Hugó* (Arad) — az egyedüli magyar szakfényképező-résztevő — foltokban szép hatású pigmentkivitelű tájképet, *Laczkovich Gyula* dr. (Temesv.) «Friss Ujság»-ot olvasó férfit, *Kunst Ernő* tájképet, *Szontagh Pál* igen szép zuzmarás, hangulatosan szürke tájat, *Grabowsky Artúr* helyesen világított és beállított tanyai alkonyt, *Joanovich Pál* dr. templominteriört állítottak ki.

Hármat hagytunk még utolsóknak. *Vodička Károly* (Temesvár) úgy tájképeivel, mint arcképtanulmányával is méltán érdemelte ki az osztatlan elismerést. «Legelő» c. képe kitűnő színérzékre valló, finom levegőjű szép tükrözést mutató hangulatos tájkép, — de nem legelő. «Alpesi úton» c. figurális tanulmánya foltokban jól hat. «Zdenka» című gumminyomata pedig igen jó világítású, húsos, jól beállított és erőteljesen fel-fogott arckép, a mely a magyar amatőrök legjobbjai, a külföldiek versenytársai közé emeli mesterét.

A. *Farkas Gyula* (Sismánd) óriási méretű színes gumminyomata még nem kelt teljes színilluziót. Főleg a fák zöldje gyenge, a víz pedig rajzban üres. Mint kísérlet azonban megérdemelt érdeklődést keltett.

Kohlman Artúr dr.-nak csak két képe került a közönség szeme elé. Olvasóinknak bemutattuk lapunkban is. Az «Uj Madonna» és a «Tanulmányfő» c. öreg ember feje volt. E két képnek bírálatát olvasóinkra bizzuk. *Mario.*

Est.

Téglássy Endre, Korlát.

A villamos távfényképezőről.

A fényképezés szédítő találmányai most ismét szaporodtak egygyel, melynek híre bejárta a világsajtót. Münchenben nemrég érdekes előadást tartott Korn Artúr német tanár saját találmányú villamos távfényképezőjéről, melyet alább kivonatossan mi is ismertetünk.

Az a problema, hogy képeket, rajzokat, aláírásokat stb. messze távolságokra vigyenek át, már régi és megoldását mindenféleképpen megpróbálták, de hasztalan. A Korn-féle apparátus segítségével azonban egy kisebb arckép tíz perc alatt dróton át több ezer kilométernyi távolságra egész híven átvihető. Ezzel új korszakot teremtett a köröző levelek és képes lapok történetében, a mennyiben sikerülni fog neki készülékét a posta szolgálatába szegődtetni.

Maga a szerkezet a következőképpen írható le: Úgy a feladó állomáson, mint a felvevő állomáson két teljesen egyformán és ugyanazzal a gyorsasággal forgó henger van. Forgásukat mindkét állomáson villamos motorok szabályozzák. A feladó állomáson átlátszó üvegből készült henger van, a melyet az átlátszó filmre másolt fénykép borít. Egy mellette álló lámpa fényét a lencsén keresztül a henger egyik helyére összpontosítja. A szerint, hogy a fénykép több vagy kevesebb átlátszó helye érinti a fényfoltot, több vagy kevesebb fénysugár esik a henger belsejébe. Megjegyzendő még, hogy a henger nem csak körforgásban mozog, hanem egyúttal lassan hosszirányban is előre halad. Így lassanként minden pont érinti a fényfoltot. A henger belsejében egy selendrótból készült gombolyag fogja fel a hengerbe hatoló sugarakat. A selennek, ennek a kénhez hasonló anyagnak az a tulajdonsága, hogy a villamos áramokkal szemben mutatott vezetőellenállása a fényhatás alatt megváltozik. Sötétségben a selen

nem vezető, de mennél jobban van megvilágítva, annál jobban vezet. Ez a selen-gombolyag villamos telephez van erősítve és oly vezetékhez, a mely egy másik állomáshoz vezet. Ha tehát a fénykép sötét pontja érinti a fényfoltot, nem hatol be sugár a feladó állomás hengerébe. Ekkor a selen-gombolyag nem is vezet és nem halad áram az elfogadó állomáshoz. De mennél világosabb helye a fényképnek érinti a fényfoltot, annál erősebb áramok hatolnak a felvevő állomáshoz.

A felvevő állomáson ezek az áramok természetesen oly kicsinyek, hogy nem lehet őket kép előállítására fölhasználnunk; de ezekkel a kis áramokkal újabb áramokat hozhatunk létre, a melyek már alkalmasak a kép előállítására. E célból a felvevő állomáson ugyanolyan forgású henger fényérzékeny papirossal van fedve. Szemközt vele egy kis Teslahenger áll, mely Tesla-áramok segítségével világít. Az egész cső kemény gummiba van burkolva, hogy csak egy ponton keresztül hatolhasson a fény a hengerre. A Tesla-cső egy közönséges Teslainduktoriumból táplálkozik. A feladóállomásról jövő fényképarámok érzékeny galvanométert hoznak működésbe, a galvanométer finom tűje a fényképarámok behatása alatt befolyásolja a Teslakészüléket. Ugyanis helyzete szerint több vagy kevesebb ellenállással ruhazza fel a Teslakört s ezzel több vagy kevesebb fényt ad a Teslacsőnek. Ilyképpen pontos képet kapunk a hengeren levő fényérzékeny papiroson.

A napilapok több oly fényképet és kéziratot közöltek, melyeket ez eljárás szerint messze távolságokban reprodukált a Korn-féle távfényképező készülék, mely immár helyet nyert a telegráf és telefon társaságában.

Legelésző tehenek.

Kekity József, Csurog.

Képeinkről.

Irta: Kohlman Artúr dr.

E rovatot már több számban egymásután kiszorították más, elodázhatatlan közlemények. Azután meg képekről irtunk folyton, mikor lapunk egyik munkatársának a nemzetközi kiállításon szerzett impresszióit közöltük. Ezért tehát ismét felvesszük az elejtett fonalat.

A folytonosság kedvéért, de főleg, mert az érdem el nem ismerésével egyenlő volna, ha *Jesch Aladár* «Nyugovóra», *Prokópius Sándor* «Arcképtanulmány», *Romeiser Ferenc* «Vihar előtt», *Kórody Zoltán* «Kizárva» és «Csengetek» és «Keserves pillanat», *Bárany Imre* «Pusztuló fenyves» és «Csendes utca», *Horváth C. Guido* «Tehenek a kútnál», *Gencsy Gyula* százados «Arács romjai», *Südy Ernő dr.* «Merengés», *Tóth Ignác* «Balatoni naplemente», *Antal Alajos* «Legeléső juhok», *Schmidtó János* «Tehenek az erdei legelőn», *Marschall János dr.* «Átkelés a komppal», *Csitáry Kálmán* «Erdei út», *Crettier Károly* «Holdvilágos est», *Csellár és Lipták* «Falurészlet»-ei, *Joó József* «Patak partján», *Markó István* «Elmerülve», *Petrik Albert* «Szt. Cecilia» és *Wertheim Pál* «Csend» c. képéről pótlólag is elismeréssel meg nem emlékeznénk. Birálatuk könnyű, de hálátlan lenne, mert ugyancsak kevés kifogásolni valót találnánk rajtok. Hogy már többé vagy kevésbé, de szép és művészi volt valamennyi.

Most pedig nézzük a «*maiak*»-at.

Gámán Dezső lapunk legrégebb munkatársai közé tartozik. «Alkony a Rivieran» című képe oly szép kikötői, tengeri hangulat, hogy bizonyynyl számos utánzója fog akadni. A hajók és bárkáknak ferde vonalban és a kép egyik sarkában való elhelyezése, az égbolt gyönyörű felhőzete, a víz fantasztikus csillogása, az egész képen előmlő összhangulat igazán elsőrendű művészi fényképezővé avatják mesterét, a kit e képéért ez úton mi is melegen üdvözlünk.

Hruska Gyula két képpel is képviselve van lapunk mai számában és bizonyoságot tesz arról, hogy kitűnő zamatot zsánerei mellett a hangulatos tájképeknek is mestere. «Balatoni vitorlás» c. képéről csaknem szóról-szóra ismételhetnők azt, a mit a *Gámán Dezső* képéről mondtunk. «Életkép a kaszárnyából» c. képe elsőrangú magyaros zamatú zsánerkép és méltó helyet foglal el abban a sorozatban, melylyel e kitűnő művészműtör lapunkat elsőrangú illusztrációkkal díszíteni segítségünkre volt.

Romeiser Ferenc is szorgalmas munkatársa lapunknak és oly szépen fejlődik, hogy ezután még felette sok szépet várhatunk tőle. «Ese Fjord Sogn» című érdekes norvégiai tájképe a nem sablonos, nem «ánsix»-szerűségével lepi meg a nézőt, a mi azért emelendő ki, mert nagyon jól tudjuk, hogy mily könnyen eshetünk bele e hibákba az ily témáknál. De szépen kiexponált hava, — az árnyékok és fények mélysége és tisztasága dacára is az egész képen előmlő légység is szaporítja e képnek kiváló kvalitásait.

Glósz Alajos ezúttal másodszor szerepel illusztráló minőségében lapunk hasábjain. Első alkalommal felette sikerült mozgalmas

cigány, — ezúttal pedig kitűnő állatszánerejével gyönyörködtet bennünket. A hatalmas kutya és a szelid kis őzike egy tálból esznek. Jól megférnek egymással. Kedves kis jelenet, melyben bizonyynyal sokan fognak gyönyörködni.

Gencsy Gyula alig néhány hónap előtt szegődött lapunk illusztrátorjának. De a rövid idő alatt nemcsak gondosan megválogatott képeivel, hanem sokoldalúságával is kitűnt. Tájképben figurális tanulmányokban és zsánereben egyaránt erős. «Házikó a domboldalon» című képe újabb bizonyosága nagy beállítási képességének. Az egész kép, a domboldal, házrész, a dombalján levő terebélyes fa, a ferde egyre kiszélesedő út, főleg pedig a félárnyékoktól a legmélyebbekig való fokozatos átmenet, erényei e szép képnek.

Téglássy Endre, *Medveczky Géza* és *Kekity József* ujoncaink. Az első kettő határozott tehetséget árul el, az utóbbi ehhez való és biztatásra érdemes hajlandóságról tesz első alkalommal tanuságot.

Téglássy Endre két képe a témáknak helyes megválasztási képességén kívül a hangulatok ellesésének és visszaadásának talentumát is tanúsítja. «Patak partján» című képe egyszerű igénytelensége mellett is megkapó hangulattal hat a szemlélőre. E kép megérdemelné a nagyítást és valamelyik művészibb technikával, pl. gummi vagy pigment eljárással való feldolgozást. Nem kevésbé az «Est» című képe is, a melynek hatása fekete-fehérben egyenesen túsrájzéhoz hasonló volna. Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, hogy e képnek felvételét szerzője tényleg este napnyugta után eszközölte.

Medveczky Géza «Hársfái» felette szép fatanulmányt képeznek. A lankás domboldal, a perspektiva levegője előnyösen mutatják be a kép szerzőjét.

Kekity József képének a magasabb pontról való felvétel által keletkező szép távlat adja meg az érdekességet. Kár, hogy a teheneken oly kevés a «hús» és minden árnyalatot nélkülöző fehérségükkel túlságosan kiemelkednek a képből, a helyett, hogy abba beleilleszkednének. Ámde reméljük, hogy a mostani első szereplése fokozott — és még sokkal művészibb — tevékenységre ösztökéli ambícióját.

«Ese-fjord Sogu» (Norvégia).

B. Romeiser Ferencz.

Fényképezési eljárások.

Vigyázat a vegyszerek feloldásánál. Az eléggé fel nem oldott vegyszer a képnél igen zavarólag hat, a mennnyiben a legkisebb jeges is szembetűnő foltot hagy maga után. A feloldást megnehezíti az a körülmény, hogy a szilárd részek lerakódnak a fenékre és ezért a víz keringése, mozgása nem igen hat rájuk. Ha a port, illetve jeget egy kis muslen-zacskóba csavarva oldjuk fel, akkor nemcsak hogy hamarabb megy a dolog, de nem is maradnak vissza feloldatlan darabok.

Új celloidin-papír. Új papírt hozott forgalomba *Rydon papír* név alatt a Societé anonyme Vieux-Dieubon. Egyedüli elárúsító Ausztria-Magyarország részére R. *Lechner* (Wilhelm Müller) Bécsben. A Rydon javított rétegű celloidin-papír, mely azzal a kellemes tulajdonsággal bír, hogy sem az aranyfürdőben, sem pedig a vízben nem göngyölgdik. Valenta tanár a következő színező fürdőt ajánlja hozzá:

- I. 1000 kcm. vízben feloldandó,
10 gr. ólomnitrát,
200 gr. fixirnátron.
- II. 100 kcm. dest. vízben feloldandó,
1 gr. arany-chlorid.

Használatkor az I. oldat minden 100 kcm.-jéhez öntsünk a II. oldatból 5 kcm.-t. A színezés kellemesen ható ibolyatónust eredményez. A Rydon-papír elsőrangú készítmény, mely a legmesszebbmenő igényeknek megfelel. Kimerítő utasítást minden csomaghoz mellékel a gyár.

Celluloid-lakk eltört negativek részére. Az eljárás, melynek segítségével (jó celluloidlakk felhasználása által) eltört negativeket használhatóvá lehet tenni, valószínűleg még nem igen ismeretes. Jó celluloidot szolgáltatnak a régi, emulziójuktól megtisztított filmek. A «Bromide Monthly» című folyóirat a következő eljárást ajánlja. A lakk aljon

- 1 gr. celluloid,
- 30 kcm. amylacetat és
- 30 kcm. acetonból.

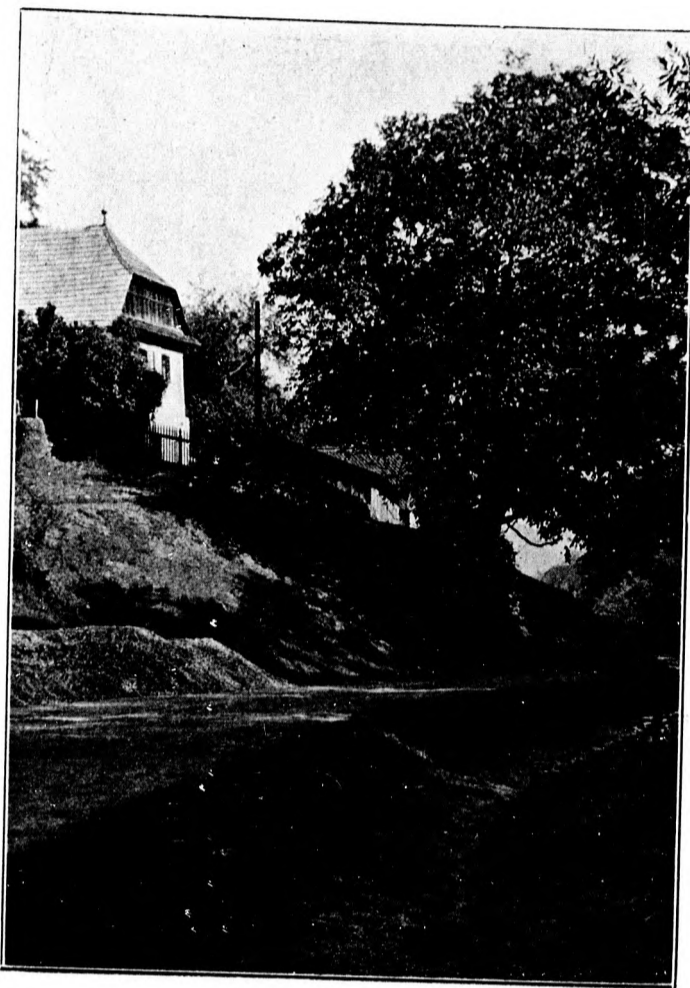
Ha ezt 1—2 napig állni hagyjuk, egészen híg áttetsző oldatot kapunk. Az ép rétegű negatívot 10 percig a következő oldatban áztatjuk:

- 500 kcm. vízben feloldandó,
- 90 kcm. formalin és
- 8 gr. glycerin.

Ezen áztatás után megszáritjuk és minden további mosás nélkül az említett lakkal bevonjuk, ismét megszáritjuk és a negatív ismét használható.

Színes diapozitívek. Eddig úgy állítottak elő színes diapozitíveket, hogy a lemez üveglapját a kívánt színnel átfestették. Sokkal egyszerűbb eljárás a következő: vonjuk be a diapozitív üveglapját tetszés szerinti színű «matt»-lakkal; magnézium-felvételknél nagyon jól hat a vörös lakk táj és tengeri képeknél pedig a zöld. A leöntésnél arra kell nagyon vigyáznunk, hogy a lakk egyenletesen fedje be az üveg egész felületét.

Színérzékeny lemezek. *Richard Jahr* drezdai lemezgyáros lemezeket küldött be hozzánk kipróbálás végett. Kísérletek tárgyává tévén azokat, véleményünket a következőkben összegezzük. A gyár hatféle lemezt hoz forgalomba, ezek mindegyike a legnagyobb érzékenységgel bír, úgy hogy a leghíresebb gyártmányokkal bizony *előnyére* veheti fel a versenyt. Egyik nagy előnye e lemezeknek az egyenletes, lyukaktól és szemcséktől teljesen ment öntés, a minék nagy jelentőségét különösen nagyításoknál tapasztalhatjuk. Színérzékeny lemezei pedig felülmulnak

Házikó a domboldalon. Gencsy Gyula százados, Nagykikinda.

minden várakozást. A borongós eget, a tüzes naplementét, a sárguló lombzatot, színeknek egész skáláját örökítik meg e szépen dolgozó lemezek. Ajánljuk őket mindazoknak figyelmébe, kik már színérzékeny lemezekkel dolgoztak és még inkább azoknak, kik még ilyennel nem próbálkoztak. Az eredmény mindkét részen váratlan és meglepő, de mindenekfelett *biztos* lesz.

M. J.

A távfényképezés. Még sokáig fogja nélkülözni a távfényképezés amatőrökben a közkedveltséget. Ennek oka egyrészt abban a téves nézetben rejlik, hogy csak igen nagy távolságról lehet ily felvételeket eszközölni, másrészt abban a szintén téves nézetben, hogy ez eljárás nehézkes. Az e célra szolgáló objektivekkel közeli felvételeket is lehet eszközölni; túlnagy távolságból felvett képeknél sok nehezítő körülmény játszik közre. Leginkább az erős szél az, a mi a nagy távolságra (több ezer m.-re) való beállítást megnehezíti. Egyébként a távobjektivekkel való dolgozás semmivel sem körülményesebb, mint a közönségesebb objektivekkel. Kezdje először a próbálkozó 4—500 méterre beállítva gépet, fokozza a beállítást több km.-re, majd pedig szállítsa le a távolságot egész $\frac{1}{2}$ m.-re. Ezen előgyakorlat után el lehet kezdeni a távfelvételeket. Kitűnő távobjektívet szerkesztett a *Rathenower Optische Industrie-Anstalt* (vorm. Emil Busch) A. G. Rathenowban. E távobjektív, mely teljes nyílásnál F:9, egészen a szélelig élesen rajzolja ki a képeket. Három gyütávolságban szállítja a cég:

1. F = 18 cm. 6 : 9-es képek részére,
2. F = 24 cm. 9 : 12-es képekhez és
3. F = 36 cm. 13 : 18-as képek számára.

Hogy ez új teleobjektíveket («Bis-Telar») egyes esetekben nagy látszófény felvételre is lehessen használni, az előtétlencse úgy van szerkesztve, hogy a hátsó lencse távolsága

Naplemente.

Ágoston Béla Budapest.

szerint a nyílás igen csekély szűkítésével, F : 25 nyílással lehessen használni nagy látszógú felvételekhez. A torzítást teljesen elkerülni nem lehet. Az előtét-lencse fókusztávja $\frac{1}{4}$ része az egész objektív fókusztávolságának. Ezen kis gyújtávolság miatt a kép is kisebb. Az objektív rendes foglalatban, archimedescsavarral és zárral felszerelve kerül eladásra. Árjegyzéket *lapunkra való hivatkozás esetén ingyen és bérmentve* küld a gyár. *F. J.*

A borsav mint késleltető. Túlexponált képeknél a borsav nagyon jól alkalmazható, mint késleltető, főleg azon tulajdonságánál fogva, hogy hatása nem oly intenzív, mint az oxalsavé, vagy kénsavé. Nehezen oldódik; oldhatóságát brómkáliummal lehet fokozni oly módon, hogy 10%-os brómkálioldatban telítésig oldunk fel borsavat. Nagyon erős túlexponálás esetén előhívás után a képet erősíteni kell, mert a borsav oda hat, hogy a negatívot nem lehet elég erőssé fejleszteni.

A platinfürdők hatása a bőrre. Egy amerikai szaklap írja, hogy a platinfürdők a bőrnek határozottan ártanak. Ez a hatás a platinkép előhívása alatt történik, midőn ugyanis a platinsó oxalatsóvá válik. Ez ellen csakis úgy védekezhetünk, hogy ujjunkat bekenjük viaszos benzinnel.

Uj rézerősítő. R. L. Blache-Smith a Photographyban oly nagyon kiadós erősítőt ajánl, mely tisztán ercezüstből álló képeket ad.

A negatívot először a következő oldatban erősítjük: 450 gr. vízben feloldandó

- 25 « réz-sulfát,
- 25 « kaliumbromid,
- 1 « natrium-sulfit (jegeces),
- 5 « koncentrált kénsav.

Ezután meg kell mosni a következő oldatban:

- 1 gr. natriumsulfit,
 - 25 « kénsav
- feloldva 450 « vízben.

Ezen oldat 4-szer újítandó fel és 3 percig kell a lemezt benne áztatni, így tehát az egész kezelés körülbelül 12 percig tart. Most tiszta vízben kiöblítjük a lemezt, minek bevégeztével a következő oldatba kerül; 450 ccm. vízben feloldandó

- 9 gr. ezüst-nitrát,
- 7 « salétromsav,

ebben a folyadékban addig marad a folyadék, míg teljesen meg nem feketedik. 20 percnyi mosás után még egyszer elő kell hívni a következő oldatban:

- 440 ccm. víz,
- 4 gr. metol,
- 15 « natrium-sulfit,
- 27 « natrium-carbonat.

Cukor az előhívóban. Egy angol lapban olvassuk a következőt: 8—10 gr. porcukor mintegy 150 ccm. előhívóban oly erős késleltetést idéz elő, hogy az előidézés tartama alatt egyéb teendőket is végezhetünk. A képet az előhívás előtt nem szabad vízbe mártani. Nagyon alkalmas a következő előhívó:

- natriumsulfit 45 gr.
- amidol 5 «
- bromkalium 02 «

feloldandó 450 ccm. vízben.

Előhívók poralakban. Utazásra az előhívót legjobb poralakban elkészíteni. E célra Paul Hanecke, a «Photographische Mitteilungen» c. lap szerkesztője a következő eljárást ajánlja:

Brenzcatechin

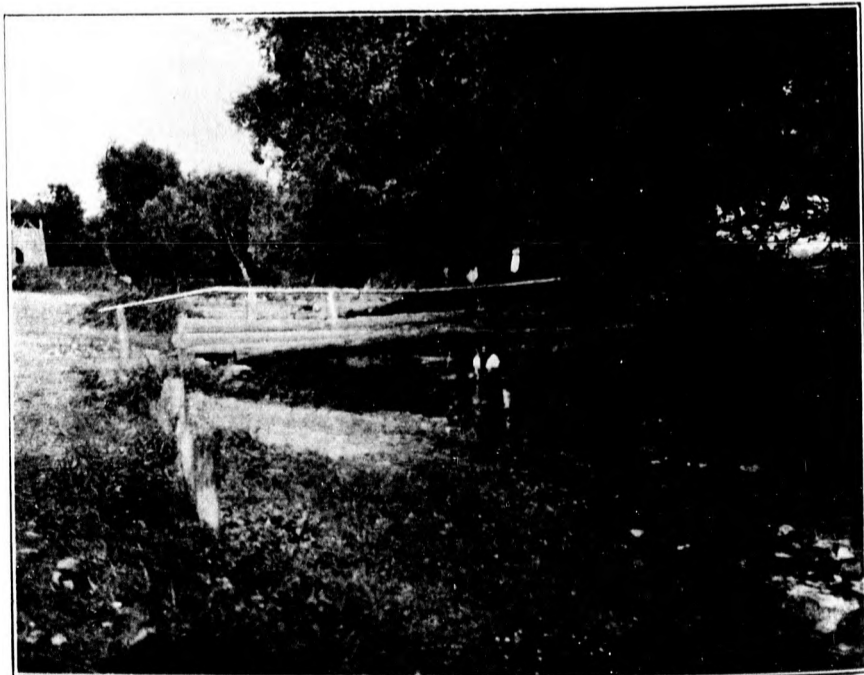
- I. brenzcatechin 10 gr.
- II. natriumsulfit 20 «
- hamuzsír 60 «

összük fel a brenzcatechint 10 részre és minden részt csomagoljunk külön paraffinpapírba. Ugyanígy járjunk el a II-nél is, csak hogy ott 1 gr. helyett természetesen 8 gr. kerül minden egyes csomagba. Használatkor I-ből és II-ből egy-egy csomag tartalmát 159 ccm. vízben oldjuk fel.

Metol-Hidrochinon

- I. Hidrochinon 12 gr.
- metol 6 «
- II. natriumsulfit 35 «
- hamuzsír 90 «
- bromkali 2 «

Feloldáskor 150—200 ccm. vízhez I-ből 1 gr., II-ből pedig 7 grammot veszünk.

Patak partján.

Téglássy Endre, Korlát.

A villanó-felvételek. Gyakran előfordul, hogy egy, esetleg több személy csukott szemmel került a magneziummal felvett képre. Ennek oka abban rejlik, hogy az illető éppen a felvétel pillanatában húnnya le szemét, mert az az idő, mely alatt a szem le volt csukva, mindenestre hosszabb, mint a megvilágítás ideje, mely rendszeren $\frac{1}{40}$ másodperc.

A negatív jellegének megváltoztatása. Gyakran szükséges efféle változtatás, midőn u. i. a negatív-ról természetével ellenkező másolatra van szükségünk. Az angol Sterry mondja, hogy még a nagyobb negatívról is lehet szép, harmonikus másolatot készíteni, ha az exponált lemezt előhívás előtt chrómkáli-oldattal kezeljük. És ő be is bizonyította, hogy ez az operáció a negatívra semmiképp sem árt. A lágyabb részletek kifejlődnek, de a keményebbek elmaradnak; a legsötétebb részletek az esetben jönnek csak elő, ha az exponálás soká tartott. Ez eljárás a bróm-ézüst-másolatoknál és diaposzitivéknél is alkalmazható. A bróm-ézüstpapírt úgy exponáljuk, mintha közönséges előhívás következne, azaz túlexponáljuk. Az árnyékrészletek teljesen a chrómkáli hatása alá kerülnek. A kopirozás után tegyük a brómpapírt 5%-os kettedchrómsavas-kálioldatba; a másolatot az ezt követő mosás után előhívhatjuk.

Előhívási táblázat. Érdekes ily táblázatot közöl egy angol folyóirat. A táblázat főtényezője a kép megjelenés-ideje és a teljes előhívástartam közötti viszony-szám (neve: factor). Ha a megjelenésidőt megszorozzuk az illető előhívóanyag faktorával, akkor kapjuk az egész előhívástartamot. Brómkáli nem kell alkalmaznunk. A táblázat a következő:

	Megjelenés mp.-ekben	Faktor	Egész előhívás percekben
Pyro...	16	7	$1\frac{3}{4}$
Metol	5	22	$1\frac{7}{8}$
Ortol	15	8	2
Adurol	50	5	4
Brenzcatechin	42	9	$6\frac{1}{4}$
Hydrochinon	62	5	$5\frac{1}{4}$
Glycin	62	6	7
Hydrochinon-metol	7	13	$1\frac{1}{2}$

A csendélet-felvételek. Ezek rendkívül fejlesztik az egyéni műízlést. Nagy előnyük az, hogy az év bármely szakaszában eszközölhetők, mert megvilágításuk bármely fénynyel történhetik. Az egyes részletek szembeötlőbb feltüntetésére az egyenletes, szórt fény sokkal alkalmasabb, mint a direkt napfény. Ha a felvételt napfényen akarjuk eszközölni, akkor a tárgyra vagy homályos üvegen, vagy pedig selyem-papírral eltakart ablakon át bocsátunk fényt. Rendszeres összeállítás nem igen ad csendelethatású képet. A legtöbb kezdő azt a hibát követi el, hogy sok mindenféléből akar mintegy összekomponálni valamit. Sokkal többet ér, ha csak néhány tárgyból állítja össze az egészet, de legyenek azok — bár egymáshoz valók, de mégis — hatásos ellentétben egymással.

Kiállítások.

Tartam	Határidő	Bővebb felvilágosítással szolgál
Cap-Towni nemzetk. kiállít.	1906 február	Cap-Town Photographic Society (Dél-Afrika)
Nemzetk. kiállítás Berlinben	1906 jul. — szept.	«Verein zur Förderung der Photographie zu Berlin».
Wiatkai (Orosz-orsz.) nemzetközi kiállítás	dec. 25. — jan. 6.	V. Beerstecher Wiatka, Moskauer str.

Krónika.

A Magyar Amatőrök Országos Szövetsége. Néhány napig nyitva tartottuk még lapunknak hasábjait, hogy bevárjuk az Országos Szövetség szervező, illetve előkészítő bizottsága által összehívott első tágabb körű értekezletnek eredményét és hogy arról olvasóinknak mihamarabb beszámolhassunk. A f. hó 1-én este megtartott értekezleten várakozáson felül sokan jelentek meg. Az összejövetel céljának részletes megbeszélését megelőzőleg a megjelentek ismerkedése, az a szívélyes fogadtatás, melyben minden érkező részesült, legott elárulta, hogy itt közös célért lelkesülő férfiak vannak együtt. Az értekezlet azzal kezdődött, hogy közóhajra lapunk szerkesztője ismertette az értekezlet célját, a mely a Magyar Amatőrök Országos Szövetségének megalakítására irányul. Ezután vázlatosan ismertette, hogy tulajdonképpen miképpen volna ez a szövetség létesítendő, minő eszközökkel lehetne abba minden hazai amatőrfényképezőt bevonni. Élénk vita fejlődött ki közben az iránt, vajjon csak az amatőr-fényképezőknek, avagy bármely képzőművészeti, vagy iparművészeti ággal műkedvelésből foglalatostkodóknak együttes, közös szervezetben, — de külön osztályokkal — való egyesülésből alakuljon a szövetség. És habár szerkesztőnk és sokan az amatőrök általános szövetsége mellett foglaltak kezdetben állást, a vita folyamán elfogadták azt a felfogást, hogy a szövetség mielőbbi megalakulása és életbelépése céljából egyelőre pusztán a Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetségének megalakítását célszerűségi szempontok kívánják és ha az ügyis többségben levő fényképező-amatőrök szövetsége már elég erős lesz, készséggel nyitja megajta és bővíti ki programjának kereteit és osztja meg hajlékát a többi művészamatőrökkel is. Az értekezlet végül elhatározta, hogy a szövetséget még ez évben megalakítja, könyvtárt alapít, műtermet nyit, továbbá országosan szervezi az amatőr-fényképezők köreit. Az előkészítő teendők ellátására az értekezlet bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Horváth C. Guidó, Kohlman Artúr dr., Markó István, Neumann Andor dr., Szántó I. Béla és Tóth Ignác. A megjelentek azzal váltak el egymástól, hogy már a legközelebbi értekezletre mindegyik néhány amatőr ismerősét hozza el magával és még a felhívás ki-nyomatása előtt belépésre fogják őket felszólítani. Rábeszélő képességre aligha lesz szükségük; az első értekezlet megmutatta, hogy az első szó is megteszi a maga hatását akkor, mikor az illetők csak ezt az első szót várják, hogy csak éppen meghívás nélkül ne jöjjenek. Mi azonban, a kik az amatőrök összességéhez szólunk, mondjuk: Jöjjetek, erősítétek taborunkat, hogy ti magatok is megerősödjete!

A nemzetközi kiállítás utóhangjai. A nemrégiben bezárult kiállításnak rendező-bizottsága sok rosszat tett a tűzre, a mi akképpen értendő, hogy sok dolgot tett, a mit meg nem tenni okos dolog lett volna, ellenben sokat nem tett meg, a mit megtenni a célszerűségi szempontokon kívül egyúttal a kötelességérzet is megkövetelt volna. Csakis így történhetett meg az, a maga nemében páratlan eset, hogy a kiállítás zsürije által visszautasított képek közül, — melyek tehát közszemlére kitéve nem is voltak, — több kép keretéstől vették el, másoknak képeit kereteikből kivágták ismét mások pedig vagy a kereteik, vagy pedig képeik alapos megrongálódásával fizettek meg művészi ambíciójukért. Eddigi értesülésünk szerint a károsultak között csakis egy ismert magyar amatőr van. A képek eltűnésének oka az volt, hogy azok egymásra hányva egy félreeső sarokban teljesen őrízellenül heverték. Kommentálni ez esetet nem tartjuk szükségesnek, beszél ez helyettünk is.

Beérkezett folyóiratok. «Fotografia» havi folyóirat, Szerkeszti és kiadja Kiss Zoltán, Szombathely. Az októberi (10-ik) szám a következő tartalommal jelent meg. A második nemzetközi művészi fényképkiállítás Budapesten. — Objektívek a művészi fényképezéshez. — Apróbb közlemények a fényképezés technikájából. — Műmelléklet: E. L. Brown: Enyelgés. A folyóirat előfizetési ára egész évre 3 korona. Megrendelhető úgy a «Fotografia», mint lapunk kiadóhivatalában is.

«Amateur útmutató.» Havi folyóirat. Szerkeszti Ruzicska Gyula, kiadja a Csokonai-nyomda Debrecen. A II. évfolyam 3. számának tartalma a következő: *A tulhajtott perspektiva elkerülése.* (Mutatvány dr. Hauberissen könyvéből), Heyde-féle aktino fotométer. Felhőnegatívok. Apró közlemények. Szakirodalom. Fényképezési vegyszereink betűsorban. Előfizetési díja nincs, a postaköltség megtérítése fejében egész évre 1 koronát kell pusztán akár a debreceni Csokonai-nyomdának, akár pedig lapunk kiadóhivatalának beküldeni.

Apollo Central Organ für amateur und Fachphotographie. Szerkeszti dr. Emil Wilhelmy. Kiadja az «Apollo» kiadóhivatala Dresden A. 3. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára negyedévre Mk. 1.80. Az e hó 8-án megjelent szám a következő érdekes tartalommal jelent meg: A bástya fokán. Dr. Paul Schroeder, Berlin: Az álló előhívásról. — A fényképezés mint detektív. — W—r. Egy sajtóságos előhívó dióhéjakból. — Gyakorlati útmutatások. Ujdonságok. Egyesületi hírek. A képek Boon, J. C. Johnston és Gunston-tól valók. Mutatványszámot lapunkra való hivatkozás mellett ingyen küld a kiadóhivatal *Verlag des Apollo, Dresden A. Pragerstrasse 28.* és úgy ott, mint lapunk kiadóhivatala útján megrendelhető is.

Erdőrészlet.

Medveczky Géza, Diógyőr

Uj kamara. Nagyon praktikus kamarát hozott forgalomba a bécsi Lehner-cég *Lechners Spezialkamera* név alatt. Legnagyobb előnye az, hogy semmi kihúzásra, beállításra nincs szükség, miáltal a biztos és síma kezelés biztosítva van; valamennyi csavar- és tolórúd a géptestbe van mélyesztve. Az archimedescsavarral végtelenre állítható be és a felvételnél nincs más hátra, mint a redőny zárat felhúzni. A készülékhez lehet kettős kazettát, Premo-Film-packadapert vagy bárminemű más adaptert alkalmazni. Képnagysága: 10:12½ cm. Rendkívül csekély súlyánál fogva főleg utazásoknál megbecsülhetetlen. Árjegyzéket *lapunkra való hivatkozás esetén* készséggel ingyen és bérmentve küld a cég: R. Lechner (Wilh. Müller) Wien, I., Graben 31.

Kitüntetés. A lüttichi 1905. évi világkiállítás zsűrije az L. Gevaert & Co. részvénytársaságot, a cég fotopapirjai kiválóságának elismeréséül a Grand Prix-vel tüntette ki.

Ipari hír. A lipcsei Hoh & Hahne cég nemrégiben egy fényképezési díszítő-vignettát szabadalmaztatott, melynek segítségével bele lehet másolni a képbe.

A keretezésről. Nagy befolyással van a keret, illetve a karton színe a képre. A sötét színek világos keretben a valóságnál sokkal sötétebbnek, a világos részek pedig erőteljesebbeknek mutatkoznak. Így például a szürke kép sötétvörös keretben zöld, zöld keretben pedig vöröses színt mutat. Az a szín, melynek árnyalatai a képen megvannak, sokkal gyengébb ellentéteket eredményeznek, mint egymástól elütő színek.

Néhány szó a mai gépiparról. A kamera-gyártás lázas versenyét megfigyelve, az időről-időre megjelent hatalmas árjegyzékeket áttanulmányozva, minden új készüléket kipróbálva, önkéntelenül feltámad a műértőben az a vágy, hogy a gépgyártás fejlődése *lassaban, de biztosabb csapáson* haladjon. Félő, hogy a *selejtesség* elárasztja a kamera-ipart, a mennyiben napról-napra sok, félig-meddig befejezett, ki nem próbált gyenge készülék és eszköz kerül a piacra. Egy évtizeddel ezelőtt, midőn Eastman a napfénynél váltható filmeket forgalomba hozta, terjedt el rendkívüli módon a fényképezés, kiváltképpen a jobbmódú körökben. Mily ritka azonban egy ily korszakalkotó tény! Mennyivel mások most a viszonyok! Lépésről-lépésre ki lehet mutatni, hogy mennyire célszerűtlenül és felületesen járnak el objektívek, kamerák, állványok, objektívdeszkák, adapterek stb. készítésénél. Nagyon hasznos és célszerű lenne, ha az *amatőr egyletek és szaklapok figyelemmel kísérenék, hogy az egyes eszközöket melyik gyár és milyen módon elkészítve hozza forgalomba, annál is inkább, mert ez a nagyközönség érdeke; már pedig az említetteknek a nagyközönség érdekeit is kellene szolgálniuk.* Sajnos, az ellenkező eset igen gyakori. F. J.

Várak fényképezése. Egyik napilapban a következőket olvassuk: «A fényképezésnek széles körben való elterjedése folytán a felvételeknek sokszorosítása és úgy képes levelezőlapokon, mint folyóiratok, képes ujságok stb. útján való közlése a legújabb időben annyira elterjedt, hogy időszerűnek mutatkozik jóhiszemű olvasóinknak

figyelmeztetése, hogy a K. B. T. K. 33. §-a szerint az, a ki valamely várnak vagy erődnek, vagy a védelem céljából létesített megerősített tábornak fekvéséről, erődítményeiről, vagy ezeknek valamelyik részéről az illetékes hatóság engedelmé nélkül tervet vagy vázlatot készít vagy közzétesz, úgyszintén a ki hivatalos őrizet alatt lévő ilyen tervet vagy vázlatot magának vagy másnak megszerez, lemásol vagy lemásoltat: két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő és hogy mindazokban az esetekben, a melyekben erődítményekről engedély nélkül fénykép-felvételek vagy azokról akár képes levelezőlapokra, akár más módon ábrázolatok készíttetnek, vagy tétetnek közzé, a K. B. T. K. 33 §-ába ütköző állam elleni kihágás miatt a büntető eljárást indítják meg.» — Minthogy pedig e közlemény olvasóinkat *első sorban* érdekli, helyén valónak találjuk, hogy e kis közleményt olvasóinknak figyelmébe ajánljuk. Mindezt pedig annál is inkább, mert szerkesztőnk egyik utazása alkalmával maga is a letartóztatás veszélyének volt kitéve, mikor a festői Ampezzovölgyön (Tiro) keresztül az olasz Belluno-ba gyalogolván, Landro vára mellett fényképező-gépével — a vidéket kémlelve — haladt el.

A szultán mint amatőr-fényképező. Konstantinápolyból írja levelezőnk, hogy *Abdul Hamid* szultán, a ki nagy kedvelője a fotografálásnak, oly értékes és izléeses fotografáló gépet csináltatott, a mely valóban ritkítja párját. A gépnek legkisebb ércalkatrésze is masszív aranyból készült, azok a részek pedig, a melyek egyébként fából valók, elefántcsontból vannak összeállítva. A harmonika legfinomabb fehér marokkói bőrből készült. A gép aranyzárral ellátott fehér bőrtokban nyugszik s bár aránylag kicsiny, mégis harminckétezer márkába került. Minthogy a mohamedánok vallása tiltja, hogy emberekről fényképfelvételt csináljanak, a szultán tájképeket készít Udvari körökben azonban azt beszélnek, hogy a szultán felvételei nem sikerültek, mert nem hallgat az udvarához beosztott fotografus lanácsára. Ilyen körülmények között valószínű, hogy az értékes gép nemsokára a lomtárba kerül sok más hasonló haszontalan drágaság közé.

Pályázat amatőr-fényképezők részére. A *Magyar Hírlap* pályázatot hirdet amatőr-fényképezők számára. Kivátnak aktuális, érdekes eseményekről készített fényképfelvételek. A felvételeknek nem kell kidolgozva lenniök, elég, ha az illető amatőr a kép negatívumát beküldi; de feltétlenül megkívánja, hogy valamely éppen aktuális vagy érdekes eseményről készüljön s minél gyorsabban beküldessék. A pályadíj 100 korona, a melyet a szerkesztőség minden hónap elsején ítél meg, az abban a hónapban érkezett és közölt legérdekesebb, legjobb fényképeknek.

Amatőrök figyelmébe! A Váci-körút és környékén lakó amatőröknek figyelmét felhívjuk *Bienstock József és Fia* optikai és fényképezési szaküzletre (VI. ker., Váci-körút 47., Podmaniczky-utca sarkán), a hol a fényképezéshez szükséges cikkeiket legjobban beszerezhetik. Egyetlen vásárlási kísérlet elegendő arra, hogy erről mindenki meggyőződjék.

Müterm- és művészi lakberendezésekhez nélkülözhetetlenek a finom, színdús szőnyegek. Ilyenek vásárlásánál *legmeglehetőbb* céggé ajánljuk a *Stein Vilmos és Fia* céget Budapest, V. Erzsébet-tér 16. sz. alatt.

Olvasóink köréből.*

A fényképezés művészete.

Az utóbbi időben pro és kontra sok szó és betű folyt e kérdésben. Csak néhány szavam volna nekem is e kérdésben. Egyetlenegy szempontra akarok csak utalni, melyet az eddigi vitában csodálatosan kissé — vagy teljesen — elhanyagoltak.

Ma már joggal beszélhetünk a fényképezés művészetéről. Az álláspontunk a vitás kérdésben abban kulminált, hogy az kétségtelen, sőt bebizonyítható is. Lényegében bármely vitás kérdés csupán akkor oldható meg helyesen, ha annak fő álláspontját vagy kétségtelenül bebizonyítjuk vagy megcáfoljuk. E fontos elv hiányzott a támadásból, de ennek kell bennünket vezérelni a bizonyításban is. A mint valamely festő munkájában a kritikus dícsérni fogja a színek harmóniáját, a kidolgozás helyességét stb., a nélkül, hogy tulajdonképpen megmondhatná, hogy mit tart ő abban művészinak. A művészi hatást bizony leírni nem, csak érezni lehet. Vagy ki képes leírni vagy megmondani, hogy a milói Vénus szobrában vagy Rafael ecsetjében mi a művészi hatás oly kizáróan, hogy abból tudjuk, hogy bármely szobrász vagy író alkotásában ezután csupán *ezt a művészt* vizsgálva, joggal dönthessük el művészi becsét. A művészi hatás fogalma meg nem határozható. Érzés az, mely szigorú következetességgel érvényesül az ítéletben. Bizonyos, hogy a mellékhatás tekintetében a festészet elsőbb helyen áll, mint a fényképezés, de e mellett igazán ideális művészi hatásának megítélése, illetve ezen ítéletnek kialakulása tekintetében teljesen korlátlanul áll a bíró előtt az utóbbi. A fényképező művész a puszta realitás fenséges s nemes harmóniáját tárja elénk, öntudatosan ragadva ki az illő perc pillanatában. Ime, itt mutatkozik a művészet, midőn jelleme, öntudatos felfogása, jeles ismeretének megfelelően az eszményit ragadja ki abból. A művészi értékre nézve sok körülménnyel kell számolnia. Szükséges, hogy a fő tárgyat teljes összhang vegye körül s lényeg uralkodjék benne. Az pedig nem egyéb, mint a tárgy közfigyelem keltése. Figyelem pedig akkor fog alakulni, ha az egyéni felfogás megtalálta feldolgozandó tárgyának művészi értékét, becsét, a mely teljesen egyéni tulajdon és képesség. A tárgy kiválasztása, művészi s öntudatos fényképezése tárja elénk a művészi szerzőnek képességét.

E rövid ismertetés vázolt kereteiből is láthatjuk, hogy művész lehet a fényképező is, de azt is, hogy a fényképező művészi értékének megbecsüléséhez szükséges a kicsinyes álláspont mellőzése, tehát tárgyilagos kritika, melynél

* E rovat alatt készséggel adunk ki bármily rövid kis közleményt, mely valamely a fényképezés terén szerzett tapasztalatot, újítást, találmányt vagy sérelmet közöl amatőrtársainkkal. — A szerk.

azonban az is szükséges, hogy a kritikus arra a magas álláspontra helyezkedjen, hol a művészi hatás tiszta s önzetlen érzete keletkezik.

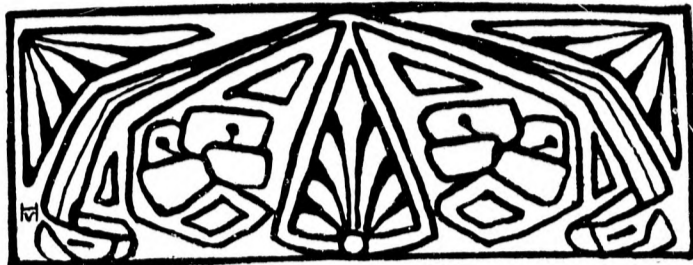
Eger, 1905. okt. 22.

Marcsek Sándor.

A Van Bosch papirok. Gyönyörű tónusokat adnak, a legváltozatosabbakat, a nélkül, hogy különböző fűrdőket kellene hozzájuk venni. Ugyanaz a papír, ugyanazzal az előírt Negró-fűrdővel, a másolás időtartamától függő különböző színeket, sőt kellő ügyeskedés esetén: *kettős* színeket ad. Mert míg egyszerű 5—8 másodperces napon való másolással a halványvioletől szépián át a barna és vörösek legkülönbözőbb árnyalatait adja egész feketéig, addig sötétre másolva 2 másodperces Negró-fűrdőben két színt ad, a sötét részek feketék, míg a világosabbak tűzvörösek. Úgy, hogy például tűzesetek, vagy kandallófelvételek másolására leginkább a Van Bosch papirokat ajánlhatom.

Falk Richárd.

Klisék. A lapunkban kiadott képeknek művészi reprodukcióról tanuskodó kliséit az előállítási ár feléért örökáron eladjuk, vagy mérsékelt kölcsöndíj fizetése esetén más lapoknak kölcsönbe is adjuk. E klisékről készíthető mindennemű reprodukcióknak nyomtatását is elvállalja «Az Amatőr» kiadóhivala.

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy képeket, reklamációkat, valamint minden — a lapra vonatkozó — írásbeli közleményt, lapunk szerkesztőségéhez (VII., Király-utca 89. sz. alá) beküldeni szíveskedjenek.

Kérjük lapunk barátait, hogy amatőr-ismerőseik címét velünk, lapunk terjesztése céljából, közölni szíveskedjenek.

Többeknek. Élénk érdeklődésükre egyszerre válaszolva tudatjuk, hogy — miként lapunknak megfelelő rovatában olvashatják — a «Magyar Amatőrök Országos Szövetsége» máris megalkult. A kiküldött hattagu bizottság most lázasan dolgozik a végleges programtervezeten és az ennek alapján az összes hazai amatőr-fényképezőkhöz intézendő lelkeshangú felhíváson. Reméljük, hogy Önök is — miként olvasóink nagyjából ezt máris megtette — mihamarabb bejelentik a szövetségbe való belépésüket és a vidéken hasonlóképpen szervezik a fiókegyesületeket. Hogy az együttműködés a felette kívánatos, de egyúttal nagyszülő

AKTIEN-GESELLSCHAFT FÜR ANILINFABRIKATION, PHOTOGR. ABTEILUNG — BERLIN SO. 36

Diapozitiv-lemezek

Védjegy.

szkioptikon-, sztereoskop- és
== ablakképek céljaira. ==

Védjegy.

Nagyításokra! ∞ Nagyításokra!

„Izolar” diapozitiv-lemezek. Chlorbrómezüst-emulzió. Solin-üveg.

Teljesen fényudvarmentesek. — Kiválóan brillánsan és plasztikusan dolgoznak. — Abszolút tiszta fények, kitünően átlátszó félárnyékok, erőteljesen fedett, mély árnyékok.

„Agfa” diapozitiv-lemezek. Chlorbrómezüst-emulzió. Solin-üveg.

Legnagyobb mértékben fényérzékeny. Ezért főleg mesterséges fény melletti megvilágításra felette alkalmas. — Jól lefokozott, részletdús, átlátszóan tiszta képeket ad kellemes tónusok mellett.

☞ Minden szokott méretben. Különleges méretek megfelelő árban. ☜

Kaphatók minden foto-üzletben.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

eredményt mihamarabb létrehozza, kívánatos volna, levélbeli érintkezésünknek ez ügy érdekében való állandósítása. Arra kérjük tehát Önöket, hogy *amatőr ismerősek* címét velünk akár *bérmennyet* borítékban közölni szíveskedjenek. Úgy meleg érdeklődésükért, mint jó kívánságaikért és lelkes buzdításaikért, de szíves táradozásaikért is fogadják ez úton is hálás köszönetünket és őszinte elismerésünket. Igyekezzünk — *egyesült erővel előre!* És ha Önök és az Önök példáján buzdulva mások is támogatják a szövetségnek munkás alapítót, a siker nem maradhat el. Mi pedig ígérjük, hogy *a míg önök mellettünk kitartanak, nem ejtjük ki a kibontott zászlót a kezünkől!*...

R. G. földbirtokos Kocsócz. A fényképek színezése legjobban azoknak nedves állapotában híg lazur- vagy finom akvarellfestékkel történhetik. Ilyenkor helyesebb az egyes színeket inkább ismételtelen felrakni, mint előszörre erős színeket venni. Különösen áll ez az anilinfestékekre melyek felette intenzívek. Ez utóbbiak főleg szolio- és arisztopapirosok színezésére alkalmasak. Kimerítően szól e kérdésről, teljes tájékoztatást nyújtva. *Schultz-Hencke*-nek, — a berlini Lettehaus fényképezési tanintézet jeles igazgatójának — „Anleitung zur photographischen Retusche und zum Übermalen von Photographien” c. könyvének 4. kiadása. A könyvet a berlini *G. Schmidt* könyvkiadó cég adta ki. Megrendelhető *lapunk kiadóhivatalában*.

H. N. Budapest. „Parkrészlet” c. képe már tárgyánál, de felfogásánál fogva sem tarthat igényt a közlésre, mert abban egyetlenegy művészi vonást sem voltunk képesek felfedezni. Amde ez korántse kedvtelenítse el, hanem ellenkezőleg, szolgáljon a jövőben útmutatásul arra, hogy a téma helyes megválasztása a művészi fényképnek első kelléke. Reméljük azonban, hogy *lapunkkal* haladva Ön is szépen ki fog fejlődni, és oly képeket juttat hozzánk, melyeknek közlése amatőrtársai és a mi részünkről is őszinte elismerést szereznek majd.

N. N. gyógyszerész Marosujvár. Elismeréseért, melylyel *lapunknak* adózik, fogadja hálás köszönetünket. És bár nem szoktuk saját *lapunkat* dicsérni, mégis tudatában vagyunk mi is annak, — a mit Ön ír. — hogy a semmiből teremtettük meg *lapunkat*, mely a maga nemében tényleg az *első*. Mert tény az, hogy hazai szakíróink eddig nem voltak, azokat *lapunk* nevelte. De maga a *„művészi”* fényképezés is a legtöbb amatőr előtt

ismeretlen volt. Arra az eredményre pedig, mely olvasóink nagy részének bámulatos haladásában nyilvánul, mindennekfelett büszkék vagyunk. És e haladásban mindenesetre nagy része volt leplezetlen őszinteségünknek. Ennek segítségével reávilágítottunk a hibákra, fogyatékosokra és hogy nem hiába, azt hisszük ma már sokan bizonyíthatják mellettünk. Az ön két képe közül ezúttal még egyik sem közölhető. A surduki szoros témája — földrajzi, útiképszerű. Országútja minden részlet és megszakítás nélküli fehérség. Ugyanez áll téli sétaterének havas útjáról, melynek havát semmi más sem árulja el, mint annak egyhangú vakító fehérsége. Ennek kikerülése végett jó a felvétel előtt a hólepettséget *össze-vissza taposni*. Az ekként előálló egyenetlenségek és azok világos árnyékai kellemesen fogják megszakítani a hólepel egyhangúságát és a havat „megfoghatóvá” fogják tenni. További képeit érdeklődéssel várjuk. A jelzett félévi előfizetési díjat kiadóhivatalunk nem kapta meg. Reklamálja meg tehát a postán.

Kollár Zsigmond Budapest. Ön azt írja levelében, hogy *lapunknak* előfizetője. Minthogy nekünk *csak* K. István nevű előfizetőnk van, ehhez fordultunk, hogy az azonosságot megállapítsuk. De törekvésünk negatív eredményre vezetvén, ez uton kéri fel kiadóhivatalunk, hogy előfizetői voltának alapját akár a vevény beküldésével, akár pedig annak megjelölésével hogy esetleg melyik könyvkereskedő útján fizet elő *lapunkra*, annál is inkább igazolni szíveskedjék, mert lakcímét levelében nem adván tudunkra, e tisztán adminisztratív kérdést az Ön fentjelzett szíves közreműködése nélkül elintézni képtelenek vagyunk. Kérdéseire *lapunk* legközelebbi számába válaszolunk. Mert az első természetesen előfizetőinket illeti e helyütt.

ifj. U. E. Budapest. Képeiről kívánságára a következőkben mondunk röviden véleményt. A vízés. mint olyan, érdekes és úti albumban — az úti emlékek megőrzési helyén — igen jól megállná a sarat. De művészi vonás bizony nincs benne. Ellenben, ha nem is sikerült még elérnie, de erre valló kísérlet már „Parkrészlet” c. képe, melynek főérdeme, hogy nem a sablonos virágrondót, pálmákat és *Mautner* Ödön-féle bársonyos gyepet választotta tárgyául, hanem kevésbé civilizált, intímabb és hangulatosabb részletet. S ez máris haladás. Csak így tovább és akkor Ön is *lapunk* jeles illusztrator gárdáját fogja szaporítani.

Fényképezési készülékek és eszközök gyára.

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

csász. és kir. udvari szállító. ♣ WIEN, GRABEN, 31.

LECHNER-féle új zsebkamara kívülről szabályozható, pillanat- és időfelvételre berendezett függönnyzárral, Goerz Dagor III. vagy Celor I. b., Steinheil-Orthostigmat B, Voigtländer-Collinear III. és Zeiss-Tessar II. b. objektívvel készül. Az árban befoglaltatik 3 könyvszerűen felnyitható kettős lemeztartó (kívánatra helyettük 1 váltókazetta 12 üveglemezre vagy 1 tekercs filmkazetta) és finom bőrtáska.

6×9 cm. lemeznagyságra	...	K 230
9×12 „	„	„ 330
13×18 „	„	„ 480
9×18 „	„ (stereoskop-panoráma)“	550

„PREMOFILM-PACK” kazetta:

9×12 cm. K 15	—	13×18 cm. K 25
---------------	---	----------------

Nagy raktárt tartunk idegen gyártmányu készülékekből és eszközökből is.

Kívánatra árjegyzékünket ingyen és bérmennyet küldjük.

LECHNER-féle új kézi kamara Goerz-Celor I. c. vagy Steinheil-Unofocal II. objektívvel, 3 kettős lemeztartóval és táskával.

A. minta meghatározott rés-szélességű függönnyzárral (kb. $\frac{1}{120}$ másodpercig) ... K 200

B. minta Anschütz szerint beállítható függönnyzárral (egész $\frac{1}{1000}$ másodpercig) ... K 220

A **WERNER-féle készülék** 13×18, 18×24, 21×26, 24×30 és 30×40 cm. lemeznagyságokra készül és egyike a legcélszerűbb állványos kamaráknak.

LECHNER-féle új magnalium-botállvány három-élű esővekből, panoráma-berendezéssel ... K 50

Különlegességek pigment- és gumminyomáshoz.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek *lapunk* hirdetésére hivatkozni.

R. J. Nagykanizsa. Képeiről már az előző számokban ismételt megírtuk, hogy azok bizony nem közölhetők. De azért fog Ön még olyan képeket is küldeni nekünk, melyeknek közlése esetén nemcsak Ön, de mi is büszkéek leszünk azokra. Addig azonban — őszintén szólva — még tanulnia kell és pedig sokat. De elvégre senki sem születik mesternek s ez nem szégyen. A képeket nem küldhetjük vissza, mert csak az értékesebbeket őrizzük meg. Újabb másolatok készítése pedig Önnek bizonyosan kevesebb fáradságot okoz, mint visszaküldésük okozna nekünk. A mellékelt 10 fillér értékű bélyegjegyet javára iratjuk kiadóhivatalunknál.

J. J. Budapest, Hengermalom. Nyilatkozatát tudomásul vettük. A magunk álláspontját pedig fenn kell, hogy tartjuk, mert az nemcsak lapunknak, de éppen ennek fentartásával kapcsolatosan, — az összes magyar amatőröknek is érdeke. S ez nekünk ma már meggyőződésünk, melynek nyílt kijelentésére a jogot, — olvasóinknak osztatlan meggyőződése, illetve annak állandóan szóban és tettekben való megnyilatkozása adja. S azt hisszük, hogy ennek leszögezésével még csak szerénytelenséget sem követünk el.

K. J. jegyző, Csurog. Képei közül a legjobb a tehének című. Sajnos a lemezének túlfödöttsége okozta plaszticitás- és árnyalathiány a tehénekben sokat vesz el a kép értékéből, melynek szép távlata lekötötte figyelmünket. Vadászképeinek főhibája — a póz. A kis tájképnek üressége és vízének, indokolatlanul ferde partja lehetetlenné tette a közlést. Haladását elismerjük azzal, hogy a tehének képét közöljük. Reméljük, hogy ezzel egyúttal buzdítjuk is.

Sz. Gy. Szeghalom. A Magyar Amatőrök Országos Szövetségének programját, illetve felhívását, bármennyire szeretettük is volna, nem közölhetjük Önnel, hogy azt munkájába teljes terjedelmében felvehette volna. És pedig azért nem, mert az véglegesen szövegezve, a már megalakult szövetség szűkebb bizottságának lázas munkássága és a folytonos értekezések dacára sincs végleg megszövegezve. A késedelmet ezáltal nem — az érdeklődéshiány, hanem a megfontolt alaposág okozta. Azért a meleg érdeklődésért pedig, melylyel Ön is, — a ki tollal is szolgálja a fényképezés ügyét — e szövetség ügyei iránt tanúsít, fogadja a mi elismerésünket is. Sajtó alatt levő könyvének beküldött ivate megkaptuk Alapos hitünk, hogy megjelenését az amatőr világ öröme-

mel fogja fogadni. És ha ebben a számban még nem is, de a legközelebbiben okvetetlenül közlünk valamit «izelítőtől» belőle. Kérjük azonban, hogy a már eddig kinyomatott többi ivateket is, esetleg a már kész kötetet mihamarább megküldeni sziveskedjék. «Rettegésre» pedig, azt hisszük, nincs és nem lesz oka annak, a ki — úgy látszik legalább — jól oldotta meg a maga kitűzött célját. 2. Ön egy vidéken létesítendő foto-laboratorium eszméjét is felveti. Az eszme magában véve nem rossz, csak az a kérdés, hogy az akár ismert vagy nem ismert vegyi szerek, előhívók, aranyfürdők, erősítők, gyengítők csakugyan oly jók és tényleg mégis olcsóbbak volnának e e mellett, mint a külföldi «Agfa» szabadalmazott gyártmányai? Ha igen, akkor elsősorban a fényképezési szaküzleteink, mint pl. a *Fejtsik, Wanaus, Calderoni* cégek, de a kevésbé nagyok, mint pl. a *Hatschek, Bienenstock* és a vidékiek közül pl. *Kecskeméty Sándor* (Temesvár), *Ruzicska Gyula* (Debrecen) és még másokkal is érintkezésbe kellene előbb lépnie. Mert ezeknek közvetítése nélkül aligha jutna valamire.

R. F. Budapest. Legutóbbi felvilágosító sorainkra adós maradt a válaszszal. Addig pedig, míg nem tudjuk, mi célt követ, mi sem intézkedhetünk. Mert más az autotypia és más a fénynyomat. Az elsőről bármely nyomda tud nyomatokat készíteni, az utóbbiról csak egy-két fővárosi fénynyomó műintézet. A másik képről, mely — erre alkalmasabb volt — autotypiát készítettünk.

B—gh K—n tanár, Budapest. Kilátásba helyezett képek közlése iránt érdeklődik Ön. A megküldött eddigi 26. szám azt hisszük, eléggé jelzi a mi irányunkat. Szívesen vesszük tehát képeinek beküldését és a közlésről a látottak alapján és az olvasóinkkal szemben kezdettől fogva követett őszinteséggel nyilatkozunk majd. De már a kilátásba helyezett szövegbeli *cikkkel való támogatást* előre is köszönjük és látatlanba is el merjük fogadni. Ki gyorsan ad, kétszeresen ad.

Szerkesztő: *Kohlman Artúr dr.*

Helyettes szerkesztő: *Gara Rezső dr.*

Kiadja: *A szerkesztőség.*

Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

==== Kizárólag csak valódi ====

Perzsa-szőnyegegek

úgyszintén INDIAI- és KIS-ÁZSIAIAK.

Legnagyobb választékban. Olcsó szabott áron.

Megtekinthetők vételkényszer nélkül.

STEIN VILMOS ÉS FIA

==== V., ERZSÉBET-TÉR 16. SZÁM. ====

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

C. Merck

Sublimált, könnyű alak. Brenzkatechin. Kristályozott nehéz alak. Pyrogallol.

Hydrochinon hófehér. Collodium. Formaldehyd.

A Merck-féle fényk. készítmények
kis pilulák és töltények alakjában felette kényelmesek mindennemű fényképezési fiúrdók és oldatok előállítására.

Cyankalium. Fixálónatron. Vegyi szerek
a fényképmásolási és reprodukálási eljárásokhoz.

Arany-, ezüst- és platinsók, bromkalium, bromammonium, jodkalium, cerisulfatstb.

Kérjünk a fényképezési szaküzletekben, valamint a drogistáknál Merck-féle fényképezési készítményeket eredeti csomagolásban!

A Merck-féle fényképezési célra szolgáló készítmények kitűnő eredményt adnak teljesítményük tisztaságuknál fogva.

Darmstadt

Amatőr-fényképezők

figyelmébe!

Fokozható művészi hatás tekintetéből kor-
szakos jelentőségűek a

Mayering Károly által föltalált ophthalochromat-folyadéklencsék

A 14 államban szab., nagyjelentőségű magyar
találmány **fényerősségben fölülmúlja** az
eddig használt, tömör üveglencsüket. Rend-
kívül olcsó objektívjeink használhatóságáért
és tartósságáért **teljes felelősséget vállalunk.** — Képes magyarázó árjegyzéket bér-
mentve küld:

Mayering és Társai

optikai folyadéklencse- és műszergyára

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 30. sz.

VINDOBONA

LEMEZEK, felette érzékenyek, árnyalatlúság,
legszebb fényhatások.

CELLOIDINPAPIROK, fényes és fénytelen faj-
tában, minden jó különválasztott és egyesített,
(tonfixálófürdőhöz alkalmas.)

MATTPAPIROS, fekete platintónusokra.

ARISTOPAPIROS.

PROTONPAPIROS, sérthetetlen réteggel.

BRÓMEZÜSTPAPIROK, kontakt-másolatokra
és nagyításokra.

NEGATIVPAPIROK, felette nagy fényérzékeny-
ségűek.

LEVELEZŐLAPOK, celloidin és brómezüst-
réteggel.

ELŐHÍVÓPOROK és CONGGLYCIN.

ELŐHÍVÓK, báró Huebl előírása szerint.

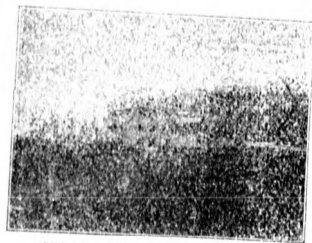
COLLODIÁK, COLLODGYAPOT, FÉNYK-
LAKKOK.

Fabrik FERDINAND HRDLIČZKA WIEN,
VII/3, ZIEGLER-GASSE 96.

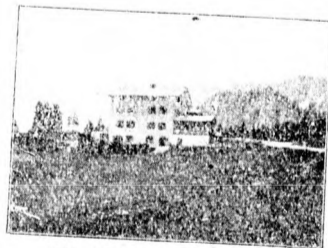
REMBRANDT

(Szabadalmazott és lajstromozott szó- és kép-védjegy.)

Egyedüli speciális papiros, mely vékony, szürke,
egyhangú (flau) és **csaknem teljesen haszna-
vehetetlen negativekről is teljesen hasz-
nálható másolatokat ad.**

Másolat közönséges papíron.

Másolat Rembrandt-papíron.

Kezdőknek és minden nehezebb, így pl.: Rönt-
gen- és Mikrofényképekhez **megbecsülhetetlen
értékű.**

☐ **REMBRANDT-LEVELEZŐLAPOK** ☐

vékony (flau) negativekhez.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

SIEGEL & BUTZIGER NACHF. DRESDEN A. 16. METALLWARENFABRIK.

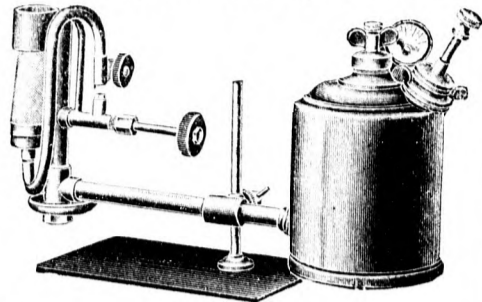
==== Semmi veszély és költség! ====

Vetítésre!

A legvilágosabb fény, melyet önálló bekapcsolatlan fényforrás szolgáltat, ad a már évek óta kitűnőnek bizonyult

„MITA-REFORM FÉNY”,

a mely ugyanis egészen 4 m méterig terjedő képeket, körülbelül 300-ig ad.

Vetítésre! Üzemanyaga kizárólag égő borszesz. Egyetlen töltés elegendő 3 órára és 15 fillérbe kerül. Minden tokba illik. Súlyja 1.6 kg.

□□□ Ára: Nikkelreflektorral és 4 harisnyával M 36. □□□
Beszerezhető minden nagyobb lámpa- és szaküzlet útján. Ismertesés és árjétek ingyen!

Müller & Wetzig DRESDEN-A.16-5.

Vetítő- és nagyító-
készülékek speciális
gyára. Árjegyzék ingyen
és bérmentve!

KÜHLE & MIKSCHÉ

Wien, VI., Mariahilferstrasse No. 3.

Sürgönczím: Kühle Wien Pietznerhaus.

Magy. kir. postatakarékpénztár száma 4055.

==== TELEFON 3256. ====

Vezérügynöksége és egyedüli elárusítója
Magyarország-Ausztria és Oroszország részére a

Westendorp & Wehner KÖLN a. Rh.

□□ szárazlemezgyárának. □□

Mint utólérhetetlen és egyedülálló színérzékeny pillanatlemez, ajánljuk az amatőrök körében általánosan ismert és jó hírnek örvendő

COLOR-lemezt,

melyet a leghasználatosabb nagyságban teljesen friss állapotban állandóan raktárunkon tartunk.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

de fotózin

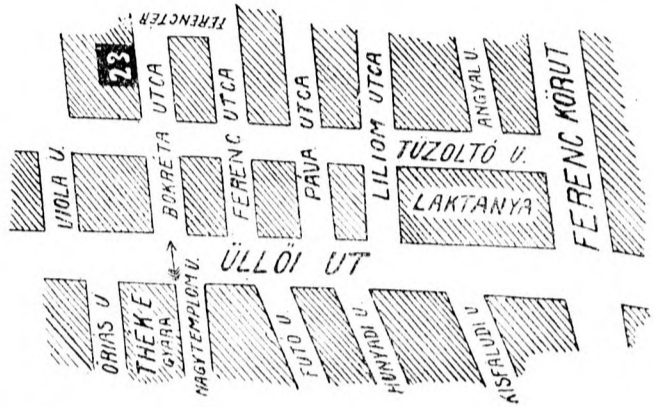
==== Helyiségváltás! ====

BELLER REZSŐ fényképész

értesíti t. megrendelő közönségét, hogy IV., Egyetem-tér 5. sz. (l. em.) alatti helyiségeit f. évi november 1-től fogva

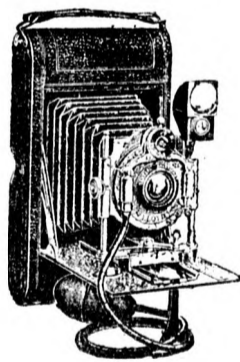
Budapest, IX., Bokréta-utca 23. szám

alá (Üllői-út mellékutcája, lásd a térképet) helyezte át és kéri megrendelőinek további támogatását.

Új, a modern szükségletnek megfelelő berendezése pedig arra képesíti, hogy minden kívánságnak — melyet ma a közönség egy jó fényképhez fűz, — meg tud felelni. Elvállal jutányosan mindennemű amatőr fényképezési munkát, fényképezési különlegességek készítését, u. m. gummi-, pigment- és platinyomást. Negatív-papír és bromézüst nagyítást. Filmek kidolgozását. Gyors és pontos szállítás! Amatőrök szakszerű kiképzése bármely fényképezési eljárásban.

Fabrik photographischer Apparate auf ==== Actien ====

vorm.: R. Hüttig & Sohn

==== DRESDEN ====

Fióközlét:

WIEN, IX./I., Berggasse 4.

Legnagyobb
fényképezési készülékgyár.

A mi „GNOM” kamaráink. =====

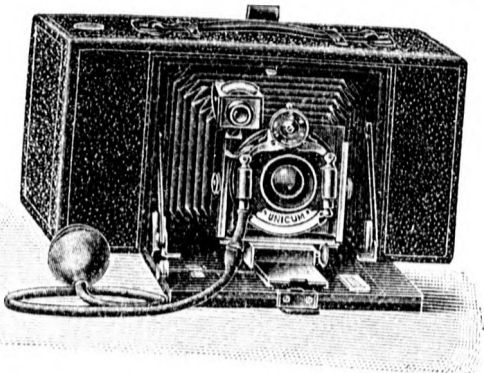
A mi „MERCUR” és „MONOPOL” kézi-
gépünk. =====

A mi „JUWEL” klappkamaránk. =====

A mi redőnyzárú „REKORD” klapp-
kamaránk. =====

A mi „LLOYD” filmkamaránk min-
den fényképezési szaküzletben
vásárolható. =====

Kimerítő ismertetést, valamint árjegyzéket
kivánatra ingyen s bérmentve küldünk.

Rietzschel „Clack“-ja

fényerős Rietzschel anasztigmattal F/8.
A legjobb, legtöbbet nyújtani képes univerzális kamara
film és lemezre.

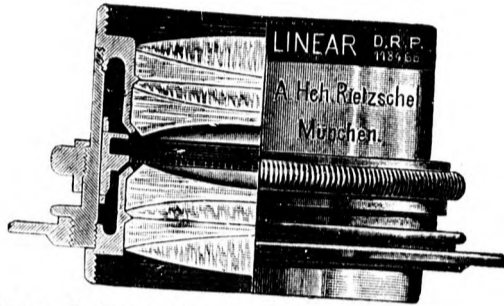
Minden egyes filmfelvétel beállitható.

Rietzschel „Linear“-ja

a legfényerősebb kittezett univerzális anasztigmat.

Német bir. szab. 118,466.

* A legmagasabb fényerő F:4.5. *

==== Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. ====

Beszerezhető minden nagyobb szaküzletben vagy

H. Hch. Rietzschel, Optische Fabrik, G. m. b. H.

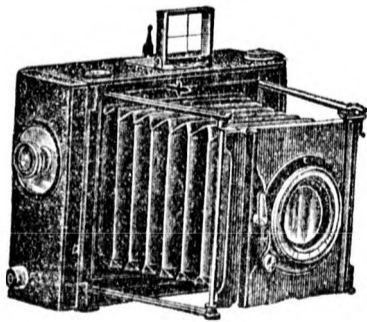
München L., Schillerstrasse 28.

Nagybani képviselője Ausztria-Magyarország számára: Georg Jahn, Wien IX/4., Lustkandlgasse 12.

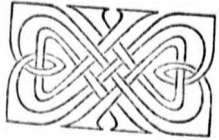
CARL ZEISS JENA

Wien, IX/3., Ferstelgasse 1, Ecke Maximiliansplatz.
Berlin — Frankfurt a. M. — Hamburg — London — Wien — St.-Petersburg.

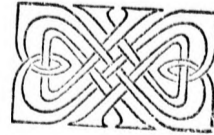
Palmos-

Kamarák

könnyü fémből fokális redőny-zárral és
Zeiss-anasztigmatokkal.

Alakjai: 6x9 cm., 9x12 cm., 4x5 inch. és 9x18 cm. stere és panoramához.

Használható lemeznél, filmpakkal, Zeiss-Packing és filmtekersekkel ugyanazon beállítás mellett.

==== Kérjük a P 32 árjegyzéket! ====

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakmában. Alapítva 1878.

PEJTSIK KÁROLY

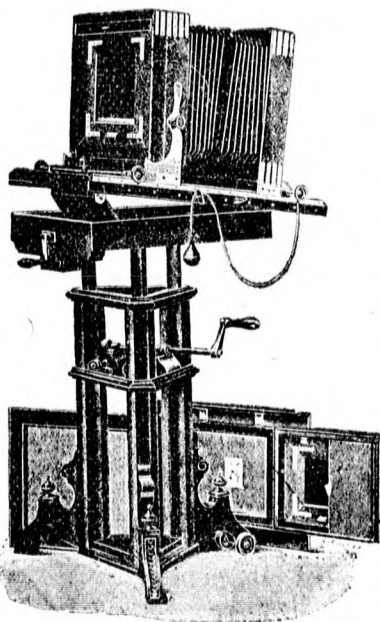
Műterme kizárólag amatőr-czélokra:
IV., Kossuth Lajos-u. 1. □ □ BUDAPEST □ □
fényképeszeti cikkek szaküzlete
IV., Városház-u. 1. sz.
(IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz. épület, Standard-palota.)

Ajánlja: minden a fényképeszeti szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobb készséggel.

Első magyar fényképezési műasztalos
SIMON MIHÁLY
Budapest, VII., Rózsa-utca 15. sz.
(Wesselényi-utca sarkán.)

Készít:
Utazó, műterem-
és reprodukció-
□ □ kamarákat. □ □

Készülékeket cinko-
grafiai intézeteknek és
a háromszínyomás
□ □ céljaira. □ □

Minden e szakba vágó
munkát és javításokat
precíz kivitelben, gyorsan
és szolid árák mel-
□ □ lett végez. □ □ □ □

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

PHOTOGRAPHISCHE MITTEILUNGEN

Gazdagon illusztrált fél-
havi műkedvelői folyóirat.

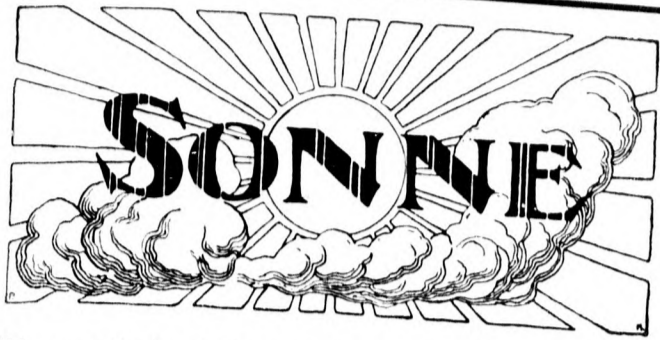
Szerkeszti: Paul Hannecke.
Kép-szerkesztőség: Fritz Loescher.

Évente 24 kvartalaku füzet.
12 gravürrel és mintegy 24 egyszínyomású képpel.

Ára negyedévenként M. 3.—
Keresztkötés alatt M. 3.60, külföldre M. 4.50.

Mutatványszám ingyen.

Kiadó Gustav Schmidt Berlin W. 10.

Képes szórakoztató amatőr-fényképezési folyóirat.

Minden
14 napban
megjelenik
egy füzet.

Kiadó:
MARTIN KIESLING
sz. k. százados.
**BERLIN-
WILMERSDORF.**

Minden
füzet
csak
20 Pf.

Minden füzet önmagában lezárt egész!
Rövid általánosan érthető
cikkek!!

Számos jó fénykép!!
Előfizethető közvetlenül, vagy „Az
Amatőr“ útján.

„Az Amatőr“ eddig megjelent
füzetei megérdemlik, hogy azok
belső szépségükhöz méltóan
díszes bekötésben részesüljenek.

**A bekötési táblára ∞
∞ ∞ előjegyzéseket
elfogad**

Az Amatőr kiadóhivatala.

(A bekötendő füzetek száma — illetve hogy melyik
évfolyam bekötése a cél — közlendő.)

SCHMIDT M.

szíjgyártó, nyerges és bőröndös
Budapest, VIII., Kerepesi-út 25. sz.
Saját gyártmányú lószerszámok, nyerges
szerek, mindennemű utazó-, kézi- és fény-
képezőgépekhez való kész és mérték szer-
inti bőröndök, Pénz-, szivar- stb. tárcák.
— Árjegyzék ingyen. —

Polygraphisches Institut A.-G.
Zürich, Schweiz

készít művészi kivitelű nyomtatványokat
minden fotomechanikai eljárás szerint:

fénynyomatot, háromszín-nyomatot, cin-
kografiát, litografiát, könyvnyomást, stb.

üzleti kártyákat, prospektusokat, árjegy-
zékeket, hirdetések, levelezőlapokat,
plakátokat, stb. □ Költségvetés ingyen

A Bulletin Photoglob kiadóhivatala

□ Gazdagon illusztrált amatőr-fényképezési folyóirat □

Évente 12 füzet □ Alakja 24 × 32 cm.

□ Legelőkelőbb kivitel □

Előfizetési ára évente Schweizban frc.
6.50, külföldön Mk. 6.50, portóval együtt

□ Mutatványszám, e hirdetésre való hivatkozás esetén, ingyen □

Megrendelhető minden könyvkereskedés-
ben vagy közvetlenül a kiadóhivatalnál:

POLYGRAPHISCHES INSTITUT A.-G.

grafikai =
műintézet

**ZÜRICH,
SCHWEIZ**

DIE SCHÖNHEIT

Két kötet díszkötésben.

Mindegyik kötet körülbelül 300 művészi illusztrációval,
köztük számos a természet után eszközölt eredeti decens

=== **aktfénykép.** ===

Ara kötetenként bérmentve csak 11 korona 20 fillér.

Mint hogy e két kötet a nagyszámú megrendelések következtében
ismét kifizogyó ében van, ajánljuk azoknak **mielőbbi** megrendelését.
Ugyisint az egyes számok is mihamarabb megrendelendők, mert
később aligha lesz módunkban azoknak szállítása.

A «Schönheit» kiadóhivatala Berlin-Tempelhof.

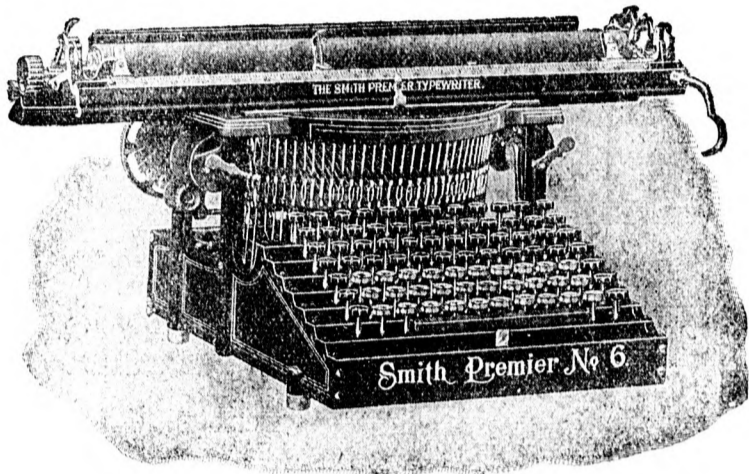
Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

A SMITH PREMIER

a világ legjobb írógépe. Kérjen árjegyzéket.

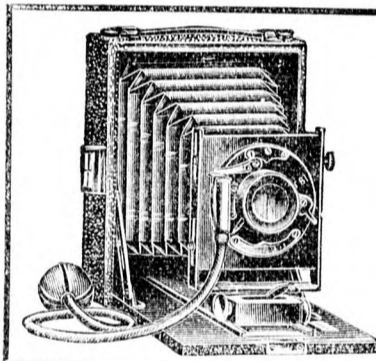
„Grand Prix“
1900

A párisi világkiállításon
a legmagasabb díjjal ki-
tüntetve.

A legtartósabb és
legmodernebb író-
gép. Kezelése nagyon
egyszerű.

Írógépeinket bárhol az országban díjmentesen és vétel-
kényszer nélkül bemutatjuk.

Ne mulassza el!!!

megrendelni e felette finom klapp-
kamarát, mely pillanat és időfel-
vételre alkalmas, kitűnő objectiv-
vel bír és 3 kazetta, táská stb van
hozza, az ára pedig (előzetes be-
küldés vagy utánvétellel) jótállás
mellett vám- és portamentesen
csak 30. — korona.

PHOTOTECHNISCHE INDUSTRIE
G. Seifmann, Dresden
Grunauerstr. 329.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

WESSELY LIPÓT

Fotokemigrafiai műintézete
Budapest, V., Dorottya-utca 11. sz.

Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

MŰVÉSZI LAKBERENDEZÉS-TERVEK.

BODOR ALADÁR

tervező iparművész.

BUDAPEST,
VII. ker., Király-utca 93. sz.

TÖRÖK LÁSZLÓ

okleveles gépészmérnök — hites szabadalmi ügyvivő

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 1/c.

Telefon-szám 87—02.

Találmányok kidolgozása és szabadalmazása
a világ összes államában.

Művészi védjegyek tervezése és lajstromozása.

Mustra és modell-oltalom.

Felvilágosítások díjmentesen.

ALAPITTATOTT 1892.

TELEFON 46—09.

OCASEK KÁROLY

passepirtout és fényképészeti kartongyára

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 26.

Gyártatnak: PASSEPARTOUT-K minden
képzeltető stylusban, TABLEAU-K 300
kivágásig.

Arany-, ezüst- és szallagnyomás.

Brust J. és Fia Budapest, IV., Váci-utca 12. sz.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar
gyártotta szövetekből;
ha a legjobb angol szabás szerint;
ha a legkényesebb igényt is kielégítő izléssel
óhajt ruházkodni;
ha előkelő, művészi díszmagyart óhajt készit-
tetni, — forduljon

Brust J. és Fia angol úri szabó
céghez

Müterme:

Budapest, IV., Váci-utca 12.

Telefon-szám
11—72.

ARCKÉP-TANULMÁNY

REVESZ ZOLTÁN ÉS KOMO-
RO CZY ANDOR, BUDAPEST

„AZ AMATŐR” műmelléklete

□ Minden jog fentartásával □